

Förköpsinformation Garantum Fondkommission

Hej,

I samband med att du får investeringsrådgivning av oss blir du inte bara kund till den rådgivare som du har träffat utan även till Garantum Fondkommission (Garantum). Garantum är ett värdepappersbolag som står under tillsyn av Finansinspektionen och har tillstånd att bedriva värdepappersrörelse enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Garantum omfattas därmed av ett flertal regelverk som styr verksamheten och som främst syftar till att utgöra ett skydd för konsumenten, dvs. den som får rådgivningen.

I samband med investeringsrådgivning erhåller du denna förköpsinformation, vilken även omfattar följande bilagor:

- Information om egenskaper och risker
- Riktlinjer för att identifiera, förhindra och hantera intressekonflikter
- Allmänna villkor för handel med finansiella instrument
- Riktlinjer för utförande och vidarebefordran av order
- Exempel på potentiella intressekonflikter och hantering av dessa
- Information om regler avseende kundens hållbarhetspreferenser

Med vänliga hälsningar,
Garantum

OBS! Garantums förköpsinformation uppdateras regelbundet i samband med förändringar i interna och externa regelverk. Aktuell version finns på www.garantum.se.

Information om Garantum Fondkommission AB
Garantum Fondkommission AB, nedan kallat Garantum
Organisationsnummer 556668-1531
Box 7364, 103 90 Stockholm
Telefon: 08-522 550 00
Hemsida: www.garantum.se

Garantum står under tillsyn av Finansinspektionen. Garantum har tillstånd att bedriva värdepappersrörelse enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Tillståndet omfattar följande verksamheter:

- mottagande och vidarebefordran av order i fråga om ett eller flera finansiella instrument;
- utförande av order avseende finansiella instrument på kundens uppdrag;
- handel med finansiella instrument för egen räkning;
- diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument;
- investeringsrådgivning till kund avseende finansiella instrument;
- garantigivning avseende finansiella instrument och placering av finansiella instrument med fast åtagande; samt
- placering av finansiella instrument utan fast åtagande.

Garantum har även följande sidotillstånd:

- förvaring av finansiella instrument för kundens räkning och ta emot medel med redovisningsskyldighet;
- rådgivning till företag om kapitalstruktur, företagsstrategi och liknande frågor samt rådgivning och utförande av tjänster vid fusioner och företagsuppköp; samt
- utförande av tjänster i samband med garantigivning avseende finansiella instrument.

Garantums verksamhet

Garantum bedriver värdepappersrörelse och är specialiserad inom området strukturerade placeringar och transaktioner avseende sådana placeringar. Därutöver tillhandahåller Garantum kapitalförvaltningstjänster och erbjuder förmedling av fonder. Garantum kan själv eller via anknutna ombud ge investeringsrådgivning samt bedriva annan verksamhet som har samband med arrangering och förmedling och vidare är förenlig med lagen om värdepappersmarknaden och Garantums värdepapperstillstånd.

Koncernförhållanden

Garantum Fondkommission AB ägs till 100 % av Garantum Invest AB. Garantum Invest AB äger även 100 % av fondbolaget Aktie-Ansvar AB, 100% av Garantum Pension & Försäkring AB, 100% av Garantum Wealth Management GI AB och 100% av Garantum Wealth Management PB AB. Därutöver har Garantum Invest ett deläggande i Garantum Wealth Management Norge AS, Garantum Wealth Management AF AB, Svenska Finansmäklarna AB, Fond & Försäkring i Ängelholm AB samt Svensk Kapitalförvaltning Bernholtz AB.

Garantum och anknutna ombud

Enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden får ett värdepappersbolag teckna avtal med fysiska eller juridiska personer om att dessa kan agera såsom anknutna ombud till värdepappersinstitutet. En fysisk eller juridisk person får endast vara anknutet ombud till ett värdepappersbolag.

Ombudet är alltså ett så kallat anknutet ombud till Garantum och har därmed rätt att marknadsföra investeringstjänster för Garantums räkning. Ombudet får vidare mottaga och vidarebefordra instruktioner eller order avseende investeringstjänster och finansiella instrument. Ombudet får slutligen tillhandahålla investeringsrådgivning avseende investeringstjänster och finansiella instrument. Garantum godkänner, hanterar och kontrollerar alla värdepappersaffärer som Ombudet lämnar råd om. Ombudet är registrerat som anknutet ombud till Garantum hos Bolagsverket.

I följande Information om Garantum avses även de anknutna ombud som på något sätt representerar Garantum i sin rådgivning när det gäller investeringstjänster.

Information om kundkategorisering m m

Enligt lagen om värdepappersmarknaden skall alla kunder som handlar med värdepapper delas in i tre olika kategorier. Syftet med detta är att anpassa kundskyddet efter den enskild kundens förutsättningar. Privatpersoner och mindre företag betraktas normalt som "icke-professionella". Utöver "icke-professionella" kunder finns det också "professionella" kunder, vilka är större företag, kreditinstitut och andra finansiella institut samt offentliga organ och liknande verksamheter med ett mindre behov av skydd. Den tredje kategorin är s k "jämbördiga motparter", vilka har lägst skydd enligt lagen. Dessa är t ex banker, centralbanker och myndigheter.

Garantum kategoriserar i princip samtliga sina kunder som "icke-professionella", om inte annat avtalats med kunden. Som kund i kategorin "icke-professionell" omfattas kunden av den högsta skyddsnivån enligt lagen. Detta innebär att Garantum bl a kommer att lämna information om finansiella instrument och riskerna med dessa samt kostnader och andra avgifter för handel med dessa. När Garantum tillhandahåller investeringsrådgivning, kommer Garantum att bedöma om en tjänst eller ett instrument är lämplig för den enskilda kunden, innan Garantum tillhandahåller tjänsten eller rekommenderar instrumentet. Bedömningen görs mot bakgrund av kundens erfarenhet och kunskap om tjänsten, investeringsmål och finansiella ställning. Vid andra typer av tjänster än rådgivning kommer Garantum att bedöma om tjänsten är passande för kunden mot bakgrund av kundens kunskaper och erfarenhet.

Om kunden på eget initiativ kontaktar Garantum enbart för att utföra en order i ett s k okompletterat finansiellt instrument (t ex aktier som tagits upp till handel på en reglerad marknad), tillhandahåller Garantum tjänsten utan att göra en bedömning om tjänsten är passande för kunden.

Kunder har möjlighet att ansöka om att få byta kundkategori. En "icke-professionell" kund kan skriftligen begära att få bli behandlad som "professionell". Garantum måste då göra en bedömning av den enskild kundens erfarenhet och kunskap i fråga om en viss transaktion eller tjänst och förvissa sig om att kunden kan fatta sina egna investeringsbeslut och förstår de risker som kan vara förknippade med placeringen. Kunden mister

då det högre kundskyddet.

Information om Garantums investeringsrådgivning

För att uppfylla lagens krav och för att kunna erbjuda individuellt anpassad investeringsrådgivning genomför en rådgivare en genomgång av kundens ekonomiska situation, där rådgivaren tillsammans med kunden även går igenom kundens kunskaper och erfarenhet av finansiella placeringar, kundens syfte med placeringarna samt vilken risk kunden är beredd att ta så att Garantum kan rekommendera kunden de placeringar som är lämpliga i det enskilda fallet. All individuellt anpassad rådgivning sker på grundval av de uppgifter som kunden lämnat om sig själv. Det är därför lämpligt att kunden löpande informerar sin rådgivare om eventuella förändringar som skett. Dokumentationen av genomgången sker genom ett eller flera dokument som kunden får ta del av efter genomförd genomgång. Samtliga rådgivare inom Garantum har genomgått SwedSec ABs licensieringsprogram och är vederbörligen licensierade.

Investeringsrådgivningen sker på icke-oberoende grund vilket innebär att Garantum kan ta emot ersättning från tredje part (t.ex. från fondbolag) för de placeringar som distribueras.

Garantums investeringsrådgivning baseras på en analys av särskilt utvalda finansiella instrument. Garantum har uppsatta rutiner för produktgodkännande där urvalet av de placeringar som ska erbjudas kvalitetsgranskas. De placeringar som främst erbjuds är värdepappersfonder, ALF-fonder, specialfonder, strukturerade placeringar, aktier och certifikat.

Dokumentationen av rådgivningstillfället upprättas i ett eller flera dokument som kunden får ta del av efter rådgivningstillfället. I samband med rådgivning kan Garantum erbjuda möjlighet till löpande lämplighetsbedömning. Om så sker kommer detta att framgå av den rådgivningsdokumentation som upprättas i samband med en investeringstjänst.

Garantums behandling av personuppgifter, m m

Garantum värnar skyddet av dina enskilda rättigheter och dina personuppgifter. I vår dataskyddspolicy beskriver Garantum bland annat hur vi samlar in, använder, lagrar och delar personuppgifter samt dina möjligheter att begära åtkomst, rättelse och radering av dessa. Läs mer om vår dataskyddspolicy på www.garantum.se.

Information om språk

Det språk som används i dokumentation och i kontakterna mellan Garantum och kunden är svenska.

Hållbarhetsrisker

Generellt sett innebär investeringsobjekt med lägre hållbarhetsrisk bättre möjlighet för avkastning än motsvarande alternativ med högre hållbarhetsrisk. Garantum beaktar hållbarhetsrisker vid alla investeringsbeslut och i vår rådgivning vilket ger en bättre möjlighet att skapa långsiktigt värde för våra kunder.

Information om egenskaper och risker

En allmän beskrivning av arten på och riskerna med finansiella instrument finns att ta del av på www.garantum.se. I den utförliga beskrivningen förklaras arten av de specifika typerna av instrument som berörs, hur det finansiella instrumentet fungerar och utvecklas under både positiva och negativa marknadsförhållanden och de särskilda riskerna som finns med de specifika typerna av instrument.

Information om reklamationer och klagomål

Om en kund är missnöjd med någon av Garantums tjänster inkl. det som sker genom Garantums anknutna ombud, är det viktigt att kunden kontaktar Garantum för att framföra sina synpunkter. Kunden bör först kontakta den person eller enhet inom Garantum som tillhandahållit tjänsten. Om kunden inte skulle vara nöjd med det svar som erhålls, kan kunden kontakta klagomålsansvarig person hos Garantum. Vill kunden diskutera ärendet med oberoende part kan Konsumenternas Bank- och Finansbyrå kontaktas, se www.konsumentbankbyran.se.

Om kunden anser att ett klagomål inte resulterar i en tillfredsställande rättelse från Garantums sida och det belopp som tvisten handlar om överstiger ett visst minimibelopp, kan kunden – om kunden är en fysisk person – vända sig till Allmänna reklamationsnämnden (ARN). Anmälan till ARN skall göras inom sex månader från det att Garantum första gången helt eller delvis avisat kundens anspråk. ARN lämnar rekommendationer om hur tvisten mellan kunden och Garantum bör lösas. För mer information, anmälningsblankett m m, se www.arn.se.

Om en tvist trots detta skulle uppstå kan den prövas av svensk allmän domstol. Klagomålet ska framföras skriftligen inom skälig tid till Garantum. Handläggningen underlättas om du bifogar din dokumentation av ärendet i form av kopia på anmälningsedel, avräkningsnota, depå-/värderingsrapporter, minnesanteckningar etc.

Ansvarsförsäkring

Garantum omfattas av en Ansvarsförsäkring för ren förmögenhetsskada. Försäkringen gäller för eventuell skadeståndsskyldighet som Garantum ådra sig i samband med investeringstjänster.

Försäkringen är tecknad hos AIG Europä Limited. Om kund drabbas av en skada eller ekonomisk förlust kunden anser att Garantum har vållat, har kunden möjlighet att rikta krav direkt mot AIG Europä Limited. Om kund vill göra anspråk på skadestånd måste kunden underrätta Garantum om detta inom skälig tid efter att kunden märkt eller borde ha märkt att en skada uppkommit.

Den högsta ersättning som kan betalas ut för en skada som gäller förmedling av värdepapper är fem (5) miljoner kronor och den högsta ersättning som sammanlagt kan betalas ut under rullande försäkringsperiod (1 år men inte nödvändigtvis ett kalenderår) är 50 miljoner kronor. Skador utöver dessa belopp ska täcks direkt av Garantum.

INFORMATION OM AVGIFTER OCH ERSÄTTNINGAR FÖR FÖRMEDELADE TJÄNSTER OCH PLACERINGAR

Allmänt om ersättningar

Garantum använder sig av samma prissättning som respektive leverantör vid direktförsäljning till kunder. Garantum har ingått avtal med olika leverantörer och där reglerat sin ersättning. Garantum äger inte rätt att ta ut en högre ersättning från kunden än vad produktbolagen från tid till annan har prissatt sina placeringar.

Mindre icke-monetär ersättning från tredje part kan förekomma till rådgivare i form av t.ex. deltagande vid seminarium eller informationsevenemang som gäller egenskaper hos visst finansiellt instrument eller investeringstjänst. Garantum kommer varje år lämna information i efterhand om alla kostnader, avgifter och ersättningar som hänförs till både finansiella instrument, investerings-/sidotjänster som rekommenderats eller marknadsförts och där bolaget har eller har haft en pågående relation med kunden under året.

Strukturerade placeringar

Vid investering i bl.a. en strukturerad placering kan courtage tillkomma. Courtaget bestäms av det finansiella institut som distribuerar placeringen till kunden. Courtaget tillfaller normalt den investeringsrådgivare som förmedlat affären och Garantum uppstår då betalningen för rådgivarfirman räknas. Courtaget tas ut i samband med försäljning på andrahandsmarknaden eller diskretionär portföljförvaltning tillfaller dock Garantum.

Avtal med depåinstitut

Garantum har ingått avtal med flera depåinstitut och har i avtalen reglerat vad som ger ersättning till bolaget. Garantum erhåller ersättning från de innehav som finns i depån.

Fondförvaltningstjänster

En fondförvaltningstjänst är förknippad med en årlig förvaltningsavgift vars storlek kan variera och beror dels på valet av förvaltare, dels på valet av respektive förvaltares förvaltning. Det är t.ex. inte ovanligt att en mer aktivt förvaltd portfölj har en högre förvaltningsavgift.

Ersättning till investeringsrådgivare (ombud)

Tredjepartsersättning

All den tredjepartsersättning som Garantum betalar ut bedöms utifrån om ersättningen är utformad för att höja kvaliteten på den för kunden aktuella investeringstjänsten samt att det sker i enlighet med kundens intresse och beräknas på den volym som ombudet genererat till Garantum under året.

Rådgivningsavgift

Investeringsrådgivning kan förutom tredjepartsersättning och courtage vara förknippad med rådgivningsavgift enligt överenskommelse mellan kunden och Garantum. Avgiftens storlek kan variera och beror på vilka tjänster, förutom investeringsrådgivning, investeringsrådgivaren erbjuder.

Innan investeringstillfället tillhandahålls kunden alltid information om kostnader och ersättningar. Mer information om kostnader finns i aktuell prislista på www.garantum.se.

INFORMATION OM INTRESSEKONFLIKTER

Av bestämmelserna i 8 kap 12§ och 9 kap. 9 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden samt artiklarna 33-37 kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/565 följer att ett värdepappersinstitut ska vidta alla rimliga åtgärder för att identifiera, förhindra och hantera de intressekonflikter som kan uppstå mellan institutet, ett anknutet ombud eller någon närstående person till dem och en kund eller mellan kunder i samband med tillhandahållande av investeringstjänster och sidotjänster. Bedömningen ska ta hänsyn till koncernförhållanden och de ersättningsstrukturer som bolaget tillämpar, inklusive tredjepartsersättningar och ersättningar till anställda och ombudens anställda.

Garantum tillhandahåller ett utbud av finansiella tjänster där olika verksamheter ingår. Detta innebär att intressekonflikter kan förekomma. Med intressekonflikter avses intressekonflikter dels mellan Garantum; inklusive ledning, styrelse, personal m.fl och kunder, dels intressekonflikter mellan olika kunder. Vidare avses intressekonflikter mellan olika verksamheter inom Garantum. I Garantums policy för intressekonflikter beskrivs de potentiella intressekonflikter som har identifierats samt hur de ska hanteras för att förhindra att kundernas intressen påverkas negativt. De anställda ska alltid i första hand tillvarata kundens intressen.

I Garantums policy för intressekonflikter behandlas även incitament d.v.s. betalning eller mottagande av avgifter, kommission och mindre icke-monetära förmåner i samband med tillhandahållande av investeringstjänster eller sidotjänster.

Garantum får betala eller ta emot incitament under vissa förutsättningar. Om incitament betalas till eller tas emot av en tredje part, måste avgiften/kommissionen vara utformad för att höja kvaliteten på den för kunden aktuella investeringstjänsten samt att det sker i enlighet med kundens intresse. Vid mottagande av incitament från en tredje part kan kunden komma att tillgodogöras viss del och Garantum viss del. Vid portföljförvaltning kommer Garantum aldrig att ta emot tredjepartsersättning. Incitament får heller inte betalas ut eller tas emot om det skulle strida mot Garantum skyldighet att i sin verksamhet handla på ett ärligt, rättvist och professionellt sätt.

På Garantums hemsida finns den fullständiga policyn gällande intressekonflikter.

ADRESSER

Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm, www.fi.se

Klagomålsansvarig, Garantum Fondkommission AB, Box 7364, 103 90 Stockholm.

Konsumentverket, Box 48, 651 02 Karlstad, www.konsumentverket.se

AIG Europe Limited, Sweden Box 3506, 103 69 Stockholm

Bolagsverket, 85181 Sundsvall, www.bolagsverket.se

Konsumenternas Bank- och Finansbyrå, www.konsumentbankbyran.se

Allmänna reklamationsnämnden, Box 174, 101 23 Stockholm, www.arn.se

1. HANDEL MED FINANSIELLA INSTRUMENT

Handel med **finansiella instrument**, dvs bl.a. aktier i aktiebolag och motsvarande andelsrätter i andra typer av företag, obligationer, depåbevis, fondandelar, penningmarknadsinstrument, finansiella derivatinstrument eller andra sådana värdepapper som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, sker i huvudsak i organiserad form vid en **handelsplats**. Handeln sker genom de värdepappersföretag som deltar i handeln vid handelsplatsen. Som kund måste Du normalt kontakta ett sådant värdepappersföretag för att köpa eller sälja finansiella instrument.

1.1 Handelsplatser och systematisk internhandlare

Med handelsplatser avses reglerad marknad och de två formerna av handelsplattformar – **MTF-plattform** och **OTF-plattform**. Därtill kan kunders handel utföras via ett värdepappersföretag som agerar som systematisk internhandlare (SI) eller på annat sätt genom att handel sker mot värdepappersföretagets eget lager eller mot annan kund.

På en reglerad marknad handlas olika typer av finansiella instrument. När det gäller aktier kan endast aktier i publika bolag noteras och handlas på en reglerad marknad och det ställs stora krav på sådana bolag, bl.a. avseende bolagets storlek, verksamhetshistoria, ägarspridning och offentlig redovisning av bolagets ekonomi och verksamhet.

En **MTF-plattform (MTF)** kan beskrivas som ett handelssystem som organiseras och tillhandahålls av en börs eller ett värdepappersföretag. Det ställs typiskt sett lägre krav, såsom obligationer och derivat. Vidare får OTF-plattformen ha friare regler för handeln inklusive ordermatchingen än vad reglerade marknader och MTF-plattformar får ha.

En **OTF-plattform (OTF)** är på många sätt lik en MTF-plattform. Men på en OTF-plattform får bara finansiella instrument som inte är aktier eller aktierelaterade värdepapper handlas, såsom obligationer och derivat. Vidare får OTF-plattformen ha friare regler för handeln inklusive ordermatchingen än vad reglerade marknader och MTF-plattformar får ha.

En **systematisk internhandlare (SI)** är ett värdepappersföretag som på ett organiserat, frekvent och systematiskt sätt handlar för egen räkning genom att utföra kundorder utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform. En systematisk internhandlare är skyldig att offentliggöra marknadsmässiga anbud, dvs på köp- och säljpriser, för likvida finansiella instrument som handlas på en handelsplats och för vilka den systematiska internhandlaren bedriver systematisk internhandel.

Handel kan även äga rum genom ett värdepappersföretag utan att det är fråga om systematisk internhandel, mot institutets egna lager eller mot annan av institutets kunder.

I Sverige finns i dagstället två reglerade marknader, NASDAQ Stockholm AB (nedan "Stockholmsbörsen") och Nordic Growth Market NGM AB (nedan "NGM"). Härutöver sker organiserad handel på andra handelsplatser, t.ex. First North och Nordic MTF (båda MTF-plattformar) För mer information om var just ditt värdepappersföretag utför dina order, se aktuell policy för bästa order utförande.

Handeln på reglerade marknader, handelsplattformar och andra platser utgör en **andrahandsmarknad** för finansiella instrument som ett bolag redan givit ut (emitterat). Om andrahandsmarknaden fungerar väl, dvs det är lätt att hitta köpare och säljare och det fortlöpande noteras anbudskurser från köpare och säljare samt avslutskurser (betalkurser) från gjorda affärsavslut, har även bolagen en fördel genom att det blir lättare att vid behov emittera nya instrument och därigenom få in mer kapital till bolagets verksamhet. Förstahandsmarknaden, eller **primärmarknaden**, kallas den marknad där köp/teckning av nyemitterade instrument sker.

1.2 Handels-/noteringslistor

När det gäller aktier indelar vanligen handelsplatser aktierna i olika listor, vilka publiceras t.ex. på handelsplatsens hemsida, i dagstidningar och andra medier. Avgörande för på vilken lista ett bolags aktier handlas kan vara bolagets börsvärde (t.ex. Stockholmsbörsens Large-, Mid- och Small cap). De mest omsatta aktierna kan också finnas på en särskild lista. Vissa värdepappersföretag publicerar också egna listor över finansiella instrument som handlas via institutet, kurser till vilka instrumenten handlas etc, t.ex. via institutets hemsida. Aktier på listor med höga krav och hög omsättning anses normalt kunna innebära en lägre risk än aktier på andra listor.

Information om kurser m.m. avseende aktier såväl som andra typer av finansiella instrument, exempelvis fondandelar, optioner och obligationer, publiceras också regelbundet via t.ex. handelsplatsernas hemsidor, i dagstidningar och andra medier.

2. RISKER MED FINANSIELLA INSTRUMENT OCH HANDEL MED FINANSIELLA INSTRUMENT

2.1 Allmänt om risker

Finansiella instrument kan ge avkastning i form av utdelning (aktier och fonder) eller ränta (räntebärande instrument). Härutöver kan priset (kursen) på instrumentet öka eller minska i förhållande till priset när placeringen gjordes. I den fortsatta beskrivningen inräknas i ordet placering även eventuella negativa positioner (negativa innehav) som tagits i instrumentet, jämför t.ex. vad som sägs om blankning i avsnitt 7 nedan. Den totala avkastningen är summan av utdelning/ränta och prisförändring på instrumentet.

Vad placeraren eftersträvar är naturligtvis en total avkastning som är positiv, dvs som ger **vinst**, helst så hög som möjligt. Men det finns också en risk att den totala avkastningen blir negativ dvs att det blir en **förlust** på placeringen. Risken för förlust varierar med olika instrument. Vanligen är chansen till vinst på en placering i ett finansiellt instrument kopplad till risken för förlust. Ju längre tiden för innehav av placeringen är desto större är vinstchansen respektive förlustrisken. I placeringssammanhang används ibland ordet risk som uttryck för såväl förlustrisk som vinstchans. I den fortsatta beskrivningen används dock ordet risk enbart för att beteckna förlustrisk. Det finns olika sätt att placera som

minskar risken. Vanligen anses det bättre att inte placera i ett enda eller ett fåtal finansiella instrument utan att i stället placera i **flera olika** finansiella instrument. Dessa instrument bör då erbjuda en **spridning av riskerna** och inte samla risker som kan utlösas samtidigt. En spridning av placeringarna till utländska marknader minskar normalt också risken i den totala portföljen, även om det vid handel med utländska finansiella instrument tillkommer en **valutarisk**. Placeringar i finansiella instrument är förknippade med ekonomisk risk, vilket närmare kommer att beskrivas i denna information.

Kunden ansvarar själv för risken och måste därför själv via anlitat värdepappersföretag - eller genom sitt kapitalförvaltande ombud - ta del av och därmed skaffa sig kännedom om de villkor, i form av allmänna villkor, faktablad, prospekt eller liknande, som gäller för handel med sådana instrument och om instrumentens egenskaper och risker förknippade därmed. Kunden måste också fortlöpande bevaka sina placeringar i sådana instrument. Detta gäller även om kunden fått investeringsrådgivning vid placeringstillfället. Kunden bör i eget intresse vara beredd att snabbt vidta åtgärder, om detta skulle visa sig påkallat, exempelvis genom att avveckla placeringar som utvecklas negativt eller att ställa ytterligare säkerhet vid placeringar som finansierats med lån och där säkerhetsvärdet minskat.

Det är också viktigt att beakta den risk det kan innebära att handla med finansiella instrument på en annan handelsplats än en reglerad marknad, där kraven som ställs generellt är lägre.

2.2. Olika typer av riskbegrepp m.m.

I samband med den riskbedömning som bör ske då Du som kund gör en placering i finansiella instrument, och även fortlöpande under innehavstiden, finns en mängd olika riskbegrepp och andra faktorer att beakta och sammanväga. Nedan följer en kort beskrivning av några av de vanligaste riskbegreppen.

Marknadsrisk – risken att marknaden i sin helhet, eller viss del därav där Du som kund har Din placering, t.ex. den svenska aktiemarknaden, går ner.

Kreditrisk – risken för bristande betalningsförmåga hos till exempel en emittent eller en motpart.¹

Prisvolatilitetsrisk – risken för att stora svängningar i kursen/priset på ett finansiellt instrument kan påverka placeringen negativt.

Kursrisk – risken att kursen/priset på ett finansiellt instrument går ner.

Skatterisk – risken att skatteregler och/eller skattesatser är oklara eller kan komma att ändras.

Valutakursrisk – risken att en utländsk valuta till vilken ett innehav är relaterat (ex.vis fondandelar i en fond som placerar i amerikanska värdepapper noterade i USD) försvagas.

Hävstångseffektsrisk – konstruktionen av derivatinstrument som gör att det finns en risk att prisutvecklingen på den underliggande egendomen får ett större negativt genomslag i kursen/priset på derivatinstrumentet.

Legal risk – risken att relevanta lagar och regler är oklara eller kan komma att ändras.

Bolagsspecifik risk – risken att ett visst bolag går sämre än förväntat eller drabbas av en negativ händelse och de finansiella instrument som är relaterade till bolaget därmed kan falla i värde.

Branschspecifik risk – risken att en viss bransch går sämre än förväntat eller drabbas av en negativ händelse och de finansiella instrument som är relaterade till bolaget i branschen därmed kan falla i värde.

Likviditetsrisk – risken att Du inte kan sälja eller köpa ett finansiellt instrument vid en viss önskad tidpunkt.

Ränterisk – risken att det finansiella instrument Du placerat i minskar i värde pga förändringar i marknadsräntan.

3. AKTIER OCH AKTIERELATERADE INSTRUMENT

3.1 Allmänt om aktier

3.1.1 Aktier och aktiebolag

Aktier i ett aktiebolag ger ägaren rätt till en andel av bolagets **aktiekapital**. Går bolaget med vinst lämnar bolaget vanligen **utdelning** på aktierna. Aktier ger också **rösträtt** på bolagsstämmen, som är det högsta beslutande organet i bolaget. Ju fler aktier ägaren har desto större andel av kapitalet, utdelningen och rösterna har aktieägaren. Beroende på vilken serie aktierna tillhör kan rösträtten variera. Det finns två slag av bolag, **publika** och **privata**. Endast publika bolag får låta aktierna handlas på en handelsplats.

3.1.2 Aktiekursen

Kursen (priset) på en aktie påverkas i första hand av utbudet respektive efterfrågan på den aktuella aktien vilket i sin tur, åtminstone på lång sikt, styrs av **bolagets framtidsutsikter**. En aktie upp- eller nedvärderas främst grundat på investerarnas analyser och bedömningar av bolagets möjligheter att göra **framtida vinster**. Den framtida **utvecklingen i omvärlden** av konjunktur, teknik, lagstiftning, konkurrens osv. avgör hur efterfrågan blir på bolagets produkter eller tjänster och är därför av grundläggande betydelse för kursutvecklingen på bolagets aktier.

Det aktuella **ränteläget** spelar också en stor roll för prissättningen. Stiger marknadsräntorna ger räntebärande finansiella instrument, som samtidigt ges ut (nyemitteras), bättre avkastning. Normalt sjunker då kurserna på aktier som regelbundet handlas liksom på redan utelöpande räntebärande instrument. Skälet är att den ökade avkastningen på nyemitterade räntebärande instrument relativt sett blir bättre än avkastningen på aktier, liksom på utelöpande räntebärande instrument. Dessutom påverkas aktiekurserna negativt av att räntorna på bolagets skulder ökar när marknadsräntorna går upp, vilket minskar vinstutrymmet i bolaget.

Också **andra till bolaget direkt knutna förhållanden**, t.ex. förändringar i bolagets ledning och organisation, produktionsstörningar m m kan påverka bolaget negativt.

¹ Bristande betalningsförmåga för en emittent eller motpart kan innebära konkurs eller företagsrekonstruktion med offentligt ackord (nedsättning av fordringsbelopp). Banker, andra kreditinstitut och värdepappersbolag kan i stället bli föremål för resolution. Det innebär att staten kan ta kontroll över institutet och dess förluster kan komma att hanteras genom att dess aktie- och fordringsägare får sina innehav nedskrivna och/eller för fordringsägare sina fordringar konverterade till aktieinnehav (s.k. skuldnedskrivning eller bail-in).

Aktiebolag kan i värsta fall gå så dåligt att de måste försättas i **konkurs**. Aktiekapitalet dvs. aktieägarnas insatta kapital är det kapital som då först används för att betala bolagets skulder. Detta leder oftast till att aktierna i bolaget blir värdelösa.

Även kurserna på vissa större **utländska reglerade marknader eller handelsplatser** inverkar på kurserna i Sverige, bl.a. därför att flera svenska aktiebolag är noterade även på utländska marknadsplatser och prisutjämnningar sker mellan marknadsplatserna. Kursen på aktier i bolag som tillhör samma **branschsektor** påverkas ofta av förändringar i kursen hos andra bolag inom samma sektor. Denna påverkan kan även gälla för bolag i olika länder.

Aktörerna på marknaden har olika behov av att placera kontanter (likvida medel) eller att få fram likvida medel. Dessutom har de ofta olika mening om hur kursen borde utvecklas. Dessa förhållanden, som även innefattar hur bolaget värderas, bidrar till att det finns såväl köpare som säljare. Är placeringarna däremot samstämmiga i sina uppfattningar om kursutvecklingen vill de antingen köpa och då uppstår ett köptrösk från många köpare, eller också vill de sälja och då uppstår ett säljtryck från många säljare. Vid köptrösk stiger kursen och vid säljtryck faller den.

Omsättningen, dvs hur mycket som köps och säljs av en viss aktie, påverkar i sin tur aktiekursen. Vid hög omsättning minskar skillnaden, även kallad spread, mellan den kurs köparna är beredda att betala (**köpkursen**) och den kurs säljarna begär (**säljkursen**). En aktie med hög omsättning, där stora belopp kan omsättas utan större inverkan på kursen, har en god likviditet och är därför lätt att köpa respektive att sälja. Bolagen på de reglerade marknadernas listor har ofta en högre likviditet. Olika aktier kan under dagen eller under längre perioder uppvisa olika rörlighet (**volatilitet**) i kurserna dvs upp- och nedgångar samt storlek på kursförändringarna.

De kurser till vilka aktierna har handlats (**betalkurser**), såsom högst/lägst/senast betalt under dagen samt sist noterade köp/säljkurser och vidare uppgift om handlad volym i kronor publiceras bl.a. i de flesta större dagstidningarna och på olika internetsidor som upprättas av marknadsplatser, värdepappersföretag och medie företag såsom text-TV. Aktualiteten i dessa kursuppgifter kan variera beroende på sättet de publiceras på.

3.1.3 Olika aktieserier

Aktier finns i olika **serier**, vanligen A- och B-aktier vilket normalt har med rösträtten att göra. A-aktier ger normalt en röst medan B-aktier ger en **begränsad rösträtt**, oftast en tiondels röst. Skillnaderna i rösträtt beror bl.a. på att man vid ägarspridning vill värna om de ursprungliga grundarnas eller ägarnas inflytande över bolaget genom att ge dem en starkare rösträtt. Nya aktier som ges ut får då ett lägre röstvärde än den ursprungliga A-serien och betecknas med B, C eller D etc.

3.1.4 Kvotvärde, split och sammanläggning av aktier

En akties **kvotvärde** är den andel som varje aktie representerar av bolagets aktiekapital. En akties kvotvärde erhålls genom att dividera aktiekapitalet med det totala antalet aktier. Ibland vill bolagen ändra kvotvärdet, t.ex. därför att kursen, dvs marknadspriset på aktien, har stigit kraftigt. Genom att dela upp varje aktie på två eller flera aktier genom en s.k. split, minskas kvotvärdet och samtidigt sänks kursen på aktierna. Aktieägaren har dock efter en split sitt kapital kvar oförändrat, men detta är fördelat på fler aktier som har ett lägre kvotvärde och en lägre kurs per aktie.

Omvänt kan en **sammanläggning** av aktier (omvänd split) göras om kursen sjunkit kraftigt. Då slås två eller flera aktier samman till en aktie. Aktieägaren har dock efter en sammanläggning av aktier samma kapital kvar, men detta är fördelat på färre aktier som har ett högre kvotvärde och en högre kurs per aktie.

3.1.5 Marknadsintroduktion, privatisering och uppköp

Marknadsintroduktion innebär att aktier i ett bolag introduceras på aktiemarknaden, dvs upptas till handel på en reglerad marknad eller en MTF-plattform. Allmänheten erbjuds då att **teckna** (köpa) aktier i bolaget. Oftast rör det sig om ett befintligt bolag, som inte tidigare handlats på en reglerad marknad eller annan handelsplats, där ägarna beslutat att vidga ägarkretsen och underlätta handeln i bolagets aktier. Om ett statligt ägt bolag introduceras på marknaden kallas detta för **privatisering**.

Uppköp tillgår i regel så att någon eller några investerare erbjuder aktieägarna i ett bolag att på vissa villkor sälja sina aktier. Om uppköparen får in 90 % eller mer av antalet aktier i det uppköpta bolaget, kan uppköparen begära **tvångsinlösen** av kvarstående aktier från de ägare som ej accepterat uppköpererbjudandet. Dessa aktieägare är då tvungna att sälja sina aktier till uppköparen mot en ersättning som fastställs genom ett skiljedomsförfarande.

3.1.6 Emissioner

Om ett aktiebolag vill utvidga sin verksamhet krävs ofta ytterligare aktiekapital. Detta skaffar bolaget genom att ge ut nya aktier genom **nyemission**. Oftast får de gamla ägarna **teckningsrätter** som ger företräde att teckna aktier i en nyemission. Antalet aktier som får tecknas sätts normalt i förhållande till hur många aktier ägaren tidigare hade. Tecknaren måste betala ett visst pris (emissionskurs), oftast lägre än marknadskursen, för de nyemitterade aktierna. Direkt efter det att teckningsrätterna - som normalt har ett visst marknadsvärde - avskiljts från aktierna sjunker vanligen kursen på aktierna, samtidigt ökar antalet aktier för de aktieägare som tecknat. De aktieägare som inte tecknar kan, under teckningstiden som oftast pågår några veckor, sälja sina teckningsrätter på den marknadsplats där aktierna handlas. Efter teckningstiden förfaller teckningsrätterna och blir därmed obrukbara och värdelösa.

Aktiebolag kan även genomföra s.k. **riktad nyemission**, vilket genomförs som en nyemission men enbart riktad till en viss krets investerare. Aktiebolag kan även genom s.k. **apportemission** ge ut nya aktier för att förvärva andra bolag, affärsrörelser eller tillgångar i annan form än pengar. Såväl vid riktad nyemission som vid apportemission sker s.k. **utspänning** av befintliga aktieägares andel av antalet röster och aktiekapital i bolaget, men antalet innehavda aktier och marknadsvärdet på det placerade kapitalet påverkas normalt inte.

Om tillgångarna eller de reserverade medlen i ett aktiebolag har ökat mycket i värde, kan

bolaget föra över en del av värdet till sitt aktiekapital genom en s.k. **fondemission**. Vid fondemission tas det hänsyn till antalet aktier som varje aktieägare redan har. Antalet nya aktier som tillkommer genom fondemissionen sätts i förhållande till hur många aktier ägaren tidigare hade. Genom fondemissionen får aktieägaren fler aktier, men ägarens andel av bolagets ökade aktiekapital förblir oförändrad. Kursen på aktierna sänks vid en fondemission, men genom ökningen av antalet aktier bibehåller aktieägaren ett oförändrat marknadsvärde på sitt placerade kapital. Ett annat sätt att genomföra fondemission är att bolaget skriver upp kvotvärdet på aktierna. Aktieägaren har efter uppskrivning ett oförändrat antal aktier och marknadsvärde på sitt placerade kapital.

3.2 Allmänt om aktierelaterade instrument

Nära knutna till aktier är, aktieindexobligationer, depåbevis, konvertibler, aktie- och aktieindexoptioner, aktie- och aktieindexterminer, warranter samt hävstångscertifikat.

3.2.1 Indexobligationer/Aktieindexobligationer

Indexobligationer/aktieindexobligationer är obligationer där avkastningen istället för ränta är beroende t.ex. av ett aktieindex. Utvecklas indexet positivt följer avkastningen med. Vid en negativ indexutveckling kan avkastningen utebli. Obligationen återbetalas dock alltid med sitt nominella belopp, som kan vara lägre än investeringsbeloppet, på inlösendagen och har på så sätt en begränsad förlustrisk jämfört med t.ex. aktier och fondandelar. Risken med en placering i en aktieindexobligation kan, förutom eventuellt erlagd överkurs och kostnader, definieras som den alternativa avkastningen, dvs. den avkastning investeraren skulle ha fått på det investerade beloppet med en annan placering.

Indexobligationer kan ha olika benämningar som aktieindexobligationer, SPAX, aktieobligationer, kreditkorgsobligationer, räntekorgsobligationer, valutakorgsobligationer osv. beroende på vilket underliggande tillgångsslag som bestämmer obligationens avkastning. När man talar om indexobligationer så benämns dessa ofta också som kapitalskyddade produkter. Med detta begrepp avses att beskriva, som ovan nämnts, att oavsett om produkten ger avkastning eller ej så återbetalas det nominella beloppet, vanligtvis investeringsbeloppet minskat med eventuellt erlagd överkurs. OBS att kapitalskyddet inte gäller om emittenten försätts i konkurs eller blir föremål för företagsrekonstruktion med offentligt ackord (nedsättning av fordringsbeloppet).

Banker, andra kreditinstitut och värdepappersbolag kan i stället bli föremål för resolution. Det innebär att staten kan ta kontroll över institutet och dess förluster kan komma att hanteras genom att dess aktie- och fordringsägare får sina innehav nedskrivna och/eller för fordringsägare sina fordringar konverterade till aktieinnehav (s.k. skuldnedskrivning eller bail-in).

3.2.2 Depåbevis

Svenskt Depåbevis är ett bevis om rätt till utländska aktier, som utgivaren av beviset förvarar/innehavar för innehavarens räkning. Depåbevis handlas precis som aktier på en reglerad marknad eller handelsplats och prisutvecklingen följer normalt prisutvecklingen på den utländska marknadsplats där aktien handlas. Utöver de generella risker som finns vid handel med aktier eller andra typer av andelsrätter bör ev. valutakursrisk beaktas.

3.2.3 Konvertibler

Konvertibler (konverteringslån eller konvertibler) är räntebärande värdepapper (lån till utgivaren/emittenten av konvertibeln) som inom en viss tidsperiod kan bytas ut mot aktier. Avkastningen på konvertiblerna, dvs kupongräntan, är vanligen högre än utdelningen på utbytesaktierna. Konvertibelkursen uttrycks i procent av det nominella värdet på konvertibeln.

3.2.4 Omvända konvertibler

Omvända konvertibler är ett mellanting mellan en ränte- och en aktieplacering. Den omvända konvertibeln är knuten till en eller flera underliggande aktier eller index. Denna placering ger en ränta, dvs en fast, garanterad avkastning. Om de underliggande aktierna eller index utvecklas positivt återbetalas det placerade beloppet plus den fasta avkastningen. Om de underliggande aktierna eller index däremot skulle falla, finns det en risk att innehavaren i stället för det placerade beloppet, utöver en på förhand fastställd avkastning kan få en eller flera aktier som ingår i den omvända konvertibeln eller motsvarande kontantlikvid.

3.2.5 Aktieoptioner och aktieindexoptioner

Aktieoptioner finns av olika slag. Förvärdade köpoptioner (eng. call options) ger innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod köpa redan utgivna aktier till ett på förhand bestämt pris. Säljoptioner (eng. put options) ger omvänt innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod sälja aktier till ett på förhand bestämt pris. Mot varje **förvärdad** option svarar en **utfärdad** option. Risken för den som förvärvar en option är, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, att den minskar i värde eller förfaller värdelös på slutdagen. I det senare är den vid förvärvet betalda premien för optionen helt förbrukad. Utfärdaren av en option löper en risk som i vissa fall, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, kan vara obegränsat stor. Kursen på optioner påverkas av kursen på motsvarande underliggande aktier eller index, men oftast med större kurssvängningar och prispåverkan än dessa.

Den mest omfattande handeln i aktieoptioner sker på de reglerade marknaderna. Där förekommer även handel med **aktieindexoptioner**. Dessa indexoptioner ger vinst eller förlust direkt i kontanter (**kontantavräkning**) utifrån utvecklingen av ett underliggande index. Se även avsnitt 5 om derivat.

3.2.6 Aktieterminer och aktieindexterminer samt futures

En **termin** eller **forward** innebär att parterna ingår ett ömsesidigt bindande avtal med varandra om köp respektive försäljning av den underliggande egendomen till ett på förhand avtalat pris och med leverans eller annan verkställighet, t.ex. kontantavräkning, av avtalet vid en i avtalet angiven tidpunkt (stängningsdagen). Någon premie betalas inte eftersom parterna har motsvarande skyldigheter enligt avtalet.

En **future** är en variant på termin eller forward. Skillnaden mellan en future och en forward består i hur avräkningen går till, det vill säga när man som part i ett kontrakt får betalt eller betalar beroende på om positionen gett vinst eller förlust. För en future sker en daglig avräkning i form av löpande betalningar mellan köpare och säljare på basis av värdeförändringen dag för dag av underliggande tillgång. För en forward sker avräkning

först i anslutning till instrumentets slutdag. Se även avsnitt 5 om derivat.

3.2.7 Warranter

Handel förekommer också med vissa köp- och säljoptioner med längre löptider, i Sverige vanligen kallade **warranter**. Warranter kan utnyttjas för att köpa eller sälja underliggande aktier eller i andra fall ge kontanter om kursen på underliggande aktie utvecklas på rätt sätt i förhållande till warrantens lösenpris. Teckningsoptioner (eng. subscription warrants) avseende aktier kan inom en viss tidsperiod utnyttjas för teckning av motsvarande nyttjvina aktier. Se även avsnitt 5 om derivat.

3.2.8 Hävstångscertifikat

Hävstångscertifikat, som ofta kallas enbart **certifikat** eller i vissa fall **bevis**, är ofta en kombination av ex.vis en köp- och en säljoption och är beroende av en underliggande tillgång, exempelvis en aktie, ett index eller en råvara. Ett certifikat har inget nominellt belopp. Hävstångscertifikat skall inte förväxlas med t.ex. företagscertifikat, vilket är en slags skuldebrev som kan ges ut av företag i samband med att företaget lånar upp pengar på kapitalmarknaden.

En utmärkande egenskap för hävstångscertifikat är att relativt små kursförändringar i underliggande tillgång kan medföra avsevärda förändringar i värdet på innehavarens placering. Dessa förändringar i värdet kan vara till investerarens fördel, men de kan också vara till investerarens nackdel. Innehavare bör vara särskilt uppmärksamma på att hävstångscertifikat kan falla i värde och även förfalla helt utan värde med följd att hela eller delar av det investerade beloppet kan förloras. Motsvarande resonemang kan i många fall gälla även för optioner och warranter. Se även avsnitt 5 om derivat.

4. RÄNTERELATERADE INSTRUMENT

Ett **räntebärande finansiellt instrument** är en **fordringsrätt** på utgivaren (emittenten) av ett lån. Avkastning lämnas i form av **ränta**. Det finns olika former av räntebärande instrument beroende på vilken emittent som givit ut instrumentet, den säkerhet som emittenten kan ha ställt för lånet, löptiden fram till återbetalningsdagen och formen för utbetalning av räntan. Räntan (kupongen) betalas vanligen ut årsvis.

En annan form för räntebetalning är att sälja instrumentet med rabatt (**diskonteringspapper**). Vid försäljningen beräknas priset på instrumentet genom att diskontera lånebeloppet inklusive beräknad ränta till nuvärde. Nuvärdet eller kursen är lägre än det belopp som erhålls vid återbetalningen (nominella beloppet). **Bankcertifikat** och **statsskuldväxlar** är exempel på diskonteringspapper, liksom obligationer med s.k. **nollkupongskonstruktion**.

Ytterligare en annan form för räntebärande obligationer är statens **premieobligationer** där låneräntan lottas ut bland innehavarna av premieobligationer. Det förekommer även ränteinstrument och andra sparformer där räntan är skyddad mot inflation och placeringen därför ger en fast **real ränta**.

Risken i ett räntebärande instrument utgörs dels av den kursförändring (kursrisk) som kan uppkomma under löptiden på grund av att **marknadsräntorna** förändras, dels att emittenten kanske inte klarar att **återbetala** lånet (kreditrisk). Lån för vilka fullgod säkerhet för återbetalningen har ställts är därvid typiskt sett mindre riskfyllda än lån utan säkerhet. Rent allmänt kan dock sägas att risken för förlust på räntebärande instrument kan anses som lägre än för aktier. Ett räntebärande instrument utgivet av en emittent med hög kreditvärdighet kan således vara ett bra alternativ för den som vill minimera risken att sparkapitalet minskar i värde och kan vara ett föredra vid ett kortsiktigt sparande. Även vid långsiktigt sparande där kapitalet inte skall äventyras, t.ex. för pensionsåtgången, är inslag av räntebärande placeringar mycket vanliga. Nackdelen med en räntebärande placering är att den i regel ger en låg värdestegring. Exempel på räntebärande placeringar är sparkonton, privatobligationer och räntefonder.

Kurserna fastställs löpande såväl på instrument med kort löptid (mindre än ett år) t.ex. statsskuldväxlar som på instrument med längre löptider t.ex. obligationer. Detta sker på penning- och obligationsmarknaden. Marknadsräntorna påverkas av analyser och bedömningar som Riksbanken och andra större institutionella marknadsaktörer gör av hur utvecklingen av ett antal ekonomiska faktorer som inflation, konjunktur, ränteutvecklingen i Sverige och i andra länder osv kommer att utvecklas på kort och lång sikt. Riksbanken vidtar även s.k. penningpolitiska operationer i syfte att styra utvecklingen av marknadsräntorna så att inflationen håller sig inom fastställda mål. De finansiella instrument som handlas på penning- och obligationsmarknaden (t.ex. **statsobligationer**, **statsskuldväxlar** och **bostadsobligationer**) handlas ofta i mycket stora poster (mångmiljonbelopp).

Om marknadsräntorna går upp kommer kursen på **utelöpande** (redan utgivna) räntebärande finansiella instrument att falla om de har fast ränta, eftersom nya lån ges ut med en räntesats som följer aktuell marknadsränta och därmed ger högre ränta än vad utelöpande instrumentet ger. Omvänt stiger kursen på utelöpande instrument när marknadsräntan går ned.

Lån utgivna av stat och kommun anses vara riskfria vad gäller återbetalningen, vilket således gäller för stats- och kommunobligationer. Andra emittenter än stat och kommun kan ibland, vid emission av obligationer, ställa **säkerhet** i form av andra finansiella instrument eller annan egendom (sak- eller realsäkerhet).

Det finns även andra räntebärande instrument som innebär en högre risk än obligationer om emittenten skulle få svårigheter att återbetala lånet, t.ex. **förlagsbevis** eftersom de lånen återbetalas först efter det alla andra fordringsägare fått betalt. Villkorade konvertibla obligationer (contingent convertibles), så kallade cocos, är en annan typ av komplex produkt med risker som kan vara mycket svåra att förstå. I grunden är de obligationer som under vissa förutbestämda händelser kan skrivas ned, det vill säga förlora hela eller delar av sitt värde, eller omvandlas till aktier.

En form av ränterelaterade instrument är **säkerställda obligationer**. Dessa är förenade med en särskild förmånsrätt enligt speciell lagstiftning. Regelverket kring säkerställda obligationer syftar till att en investerare skall få full betalning enligt avtalad tidplan även

om obligationens utgivare skulle gå i konkurs, förutsatt att den egendom som säkerställer obligationen är tillräckligt mycket värd.

5. DERIVATINSTRUMENT

Derivatinstrument såsom optioner, terminer m.fl. förekommer med olika slag av underliggande tillgång, t.ex. aktier, obligationer, råvaror och valutor. Derivatinstrument kan utnyttjas för att minska risken i en placering.

Kursen i ett derivatinstrument är beroende av kursen i det underliggande instrumentet. En särskild omständighet är att prisutvecklingen på derivatinstrumentet oftast är kraftigare än prisutvecklingen på den underliggande egendomen. Prisgenomslaget kallas hävstångseffekt och kan leda till större vinst på insatt kapital än om placeringen hade gjorts direkt i den underliggande egendomen. Å andra sidan kan hävstångseffekten lika väl medföra större förlust på derivatinstrumenten jämfört med värdeförändringen på den underliggande egendomen, om prisutvecklingen på den underliggande egendomen blir annorlunda än den förväntade. Hävstångseffekten, dvs möjligheten till vinst respektive risken för förlust, varierar beroende på derivatinstrumentets konstruktion och användningssätt. Stora krav ställs därför på bevakningen av prisutvecklingen på derivatinstrumentet och på den underliggande egendomen. Investeraren bör i eget intresse vara beredd agera snabbt, ofta under dagen, om placeringen i derivatinstrument skulle komma att utvecklas i ofördelaktig riktning. Det är också viktigt att i sin riskbedömning beakta att möjligheten att aweckla en position/ett innehav kan försvåras vid en negativ prisutveckling.

För ytterligare information om derivatinstrument, se **INFORMATION OM HANDEL MED OPTIONER, TERMINER OCH ANDRA DERIVATINSTRUMENT**

6. FONDER OCH FONDADELAR

En fond är en "portfölj" av olika finansiella instrument, t.ex. aktier och obligationer. Fonden ägs gemensamt av alla som sparar i fonden, andelsägarna, och förvaltas av ett fondbolag. Det finns olika slags fonder med olika placeringsinriktning. Med placeringsinriktning menas vilken typ av finansiella instrument som fonden placerar i. Nedan redogörs i korthet för några av de vanligaste typerna av fonder. För ytterligare information se Fondbolagens Förenings hemsida, www.fondbolagen.se.

En **aktiefond** placerar allt eller huvudsakligen allt kapital som andelsägarna inbetalat i aktier. **Blandfonder** med både aktier och räntebärande instrument förekommer också, liksom rena **räntefonder** där kapitalet placeras i räntebärande instrument.

En av idéerna om en aktiefond är att den placerar i flera olika aktier och andra aktierrelaterade finansiella instrument, vilket gör att den botagsspecifika risken för andels-ägaren minskar jämfört med risken för den aktieägare som placerar i endast en eller i ett fåtal aktier. Andelsägaren slipper vidare att välja ut, köpa, sälja och bevaka aktierna och annat förvaltningsarbete runt detta.

Principen för **räntefonder** är densamma som för aktiefonder – placering sker i olika räntebärande instrument för att få riskspridning i fonden och förvaltningen i fonden sker efter analys av framtida räntetrend.

En **fond-i-fond** är en fond som placerar i andra fonder. En fond-i-fond kan ses som ett alternativ till att själv välja att placera i flera olika fonder. Man kan därmed uppnå den riskspridning som en väl sammansatt egen fondportfölj kan ha. Det finns fond-i-fonder med olika placeringsinriktningar och risknivåer.

Andra exempel på fonder är **indexfonder** som inte förvaltas aktivt av någon förvaltare utan som istället placerar i finansiella instrument som följer sammansättningen i ett visst bestämt index.

En ytterligare typ av fond är **hedgefond**. Hedge betyder skydda på engelska. Trots att hedging är avsett att skydda mot oönskade förändringar i marknaden kan en hedgefond vara en fond med hög risk, då sådana fonder ofta är högt belånade. Skillnaderna är dock stora mellan olika hedgefonder. Det finns även hedgefonder med låg risk. Hedgefonder försöker ge en positiv avkastning oavsett om aktie- eller räntemarknaden går upp eller ner. En hedgefond är ofta en specialfond och har därmed större frihet i sina placeringsmöjligheter än traditionella fonder (värdepappersfonder). Placeringsinriktningen kan vara allt från aktier, valutor och räntebärande instrument till olika arbitragestrategier (spekulation i förändringar av t.ex. räntor och/eller valutor). Hedgefonder använder sig ofta av derivat i syfte att öka eller minska fondens risk. Blankning (se nedan) är också ett vanligt inslag.

Fonder kan också delas in i **värdepappersfonder** (även kallade UCITS-fonder) och **specialfonder**. Värdepappersfonder är de fonder som uppfyller det s.k. UCITS-direktivets krav på bl a placeringsbestämmelser och riskspridning. Såväl svenska som utländska värdepappersfonder (som fått tillstånd i sitt hemland inom EES), får säljas och marknadsföras fritt i samtliga EES-länder. Specialfonder (däribland hedgefonder, se ovan) följer det s.k. AIFM-direktivet. Dessa fonder avviker på något sätt från reglerna i UCITS-direktivet, och det är därför särskilt viktigt för Dig som kund att ta reda på vilka placeringsregler som en specialfond Du avser att placera i kommer att iakttas. Detta framgår av fondens informationsbroschyr och faktablad. Varje fondbolag är skyldigt att självmanter erbjuda potentiella investerare det faktablad som avser fonden. Specialfonder får inte marknadsföras och säljas fritt utanför Sverige till icke-professionella kunder. För de fonder som placerar i utländska finansiella instrument tillkommer även en valutarisik (se även avsnitt 2.2 ovan). Andelsägarna får det antal andelar i fonden som motsvarar andelen insatt kapital i förhållande till fondens totala kapital. Andelarna kan köpas och lösas in genom värdepappersföretag som saluför andelar i fonden eller direkt hos fondbolaget. Det är dock viktigt att beakta att vissa fonder kan ha förutbestämda tidpunkter då fonden är "öppen" för köp och inlösen, varför det inte alltid är möjligt med regelbunden handel. Andelarnas aktuella värde beräknas regelbundet av fondbolaget och baseras på kursutvecklingen av de finansiella instrument som ingår i fonden. Det kapital som placeras i en fond kan både öka och minska i värde och det är därför inte säkert att placeraren får tillbaka hela det insatta kapitalet.

7. BLANKNING

Blankning innebär att den som lånat finansiella instrument, och samtidigt förbundit sig att vid en senare tidpunkt till långivaren återlämna instrument av samma slag, säljer de lånade instrumenten. Vid försäljningen räknar låntagaren med att vid tidpunkten för återlämnandet kunna anskaffa instrumenten på marknaden till ett lägre pris än det till vilka de lånade instrumenten såldes. Skulle priset i stället ha gått upp, uppstår en förlust, vilken vid en kraftig prishöjning kan bli avsevärd.

8. BELÅNING

Finansiella instrument kan i många fall köpas för delvis lånat kapital. Eftersom såväl det egna som det lånade kapitalet påverkar avkastningen kan Du som kund genom lånefinansieringen få en större vinst om placeringen utvecklas positivt jämfört med en investering med enbart eget kapital. Skulden som är kopplad till det lånade kapitalet påverkas inte av om kurserna på köpta instrument utvecklas positivt eller negativt, vilket är en fördel vid en positiv kursutveckling. Om kurserna på köpta instrument utvecklas negativt uppkommer en motsvarande nackdel eftersom skulden kvarstår till 100 procent, vilket innebär att kursfallet krona för krona förbrukar det egna kapitalet. Vid ett kursfall kan därför det egna kapitalet helt eller delvis förbrukas samtidigt som skulden måste betalas helt eller delvis genom försäljningsintäkterna från de finansiella instrument som fallit i värde. Skulden måste betalas även om försäljningsintäkterna inte täcker hela skulden.

Du som kund måste vara införstådd med bl.a. följande:

- att placeringar eller andra positioner i finansiella instrument sker på Din egen risk
- att Du som kund själv noga måste sätta Dig in i värdepappersföretagets allmänna villkor för handel med finansiella instrument och i förekommande fall information i prospekt samt övrig information om aktuellt finansiellt instrument, dess egenskaper och risker
- att vid handel med finansiella instrument det är viktigt att kontrollera all rapportering avseende Dina transaktioner och innehav samt omgående reklamera eventuella fel
- att det är viktigt att fortlöpande bevaka värdeförändringar på innehav av och positioner i finansiella instrument
- att Du som kund själv måste initiera de åtgärder som erfordras för att minska risken för förluster

Ytterligare allmän information om olika typer av finansiella instrument och handel med finansiella instrument jämte förslag till ytterligare litteratur på området återfinns också t.ex. på Konsumenternas bank- och finansbyrås hemsida, www.konsumenternasbankbyran.se, och på SwedSecs hemsida, www.swedsec.se.

Information om enskilda finansiella instrument och dess emittenter finns i utgivna prospekt, som lättast kan hittas på www.garantum.se.

Riktlinjer för att identifiera, förhindra och hantera intressekonflikter

BAKGRUND

Av bestämmelserna i 8 kap 12 § och 9 kap. 9 § lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden samt artiklarna 33-37 kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/565 följer att ett värdepappersinstitut ska fastställa och tillämpa effektiva organisatoriska och administrativa förfaranden så att alla rimliga åtgärder vidtas för att förhindra att kundernas intressen påverkas negativt av intressekonflikter.

Garantum ("Bolaget") ska vidta alla rimliga åtgärder för att identifiera, förhindra och hantera de intressekonflikter som kan uppkomma i samband med tillhandahållande av investeringstjänster och sidotjänster mellan 1) Bolaget, 2) anknutna ombud, 3) kund/Kunder, och 4) närstående personer. Bedömningen ska ta hänsyn till koncernförhållanden och de ersättningsstrukturer som Bolaget tillämpar, inklusive tredjepartersättningar och ersättningar till anställda och ombudsanställda. Bedömningen ska även inkludera sådana intressekonflikter som kan följa av distribution av hållbara investeringar.

Policyn ska revideras vid behov, dock minst årligen. Ansvarig för översyn och revidering av detta dokument är Compliancechef.

ANSVARIG FÖR RIKTLINJERNA, UPPFÖLJNING M.M.

VD ansvarar för att intressekonflikter identifieras förhindras eller hanteras. Funktionen för regellefterlevnad ansvarar för att stödja och kontrollera att dessa riktlinjer följs. VD ska på basis av dessa riktlinjer föra en förteckning av alla intressekonflikter som har identifierats, hur de hanteras samt vilken investeringsverksamhet som berörs av intressekonflikten.

Om en intressekonflikt trots vidtagna organisatoriska och administrativa åtgärder inte skäligen kan antas förhindra att kundens intressen påverkas negativt ska Bolagets kunder informeras om arten av och källan till sådana intressekonflikter innan investerings- och sidotjänster tillhandahålls. Informationen ska lämnas på ett varaktigt medium.

Styrelsen ska se över dessa riktlinjer åtminstone årligen. VD ska i samband med översynen informera styrelsen om vilka förhållanden som kan ge eller ger upphov till intressekonflikter som riskerar att påverka kundens intressen negativt.

PROCESS FÖR IDENTIFIERING AV INTRESSEKONFLIKTER

De faktorer som är vägledande vid bedömningen är om Bolaget eller en person som för Bolagets räkning utför investerings- och sidotjänster eller en person som Bolaget utövar kontroll över:

- sannolikt kan erhålla en ekonomisk vinst eller undvika en ekonomisk förlust på kundens bekostnad,
- har ett annat intresse än kunden av resultatet av den tjänst som tillhandahålls kunden eller av den transaktion som genomförs för kundens räkning,
- har ett ekonomiskt eller annat skäl att gynna en annan kunds eller kundgrupps intressen framför kundens intressen,
- om Bolaget eller en sådan person bedriver samma affärsverksamhet som kunden, och
- tar emot eller kommer att ta emot incitament av någon annan än kunden i samband med en tjänst till kunden i form av monetära eller icke-monetära förmåner eller tjänster.

I syfte att förhindra eller hantera intressekonflikter ska Bolaget:

- begränsa information och åtkomst till information mellan olika personer när sådan information kan leda till intressekonflikter,
- begränsa obehörigt inflytande över hur personer ska genomföra investerings- och sidotjänster,
- verka för att hantera situationer där opartiskheten för enskilda kan ifrågasättas,
- säkerställa sekretess mellan olika koncernföretag och, i förekommande fall, avdelningar,
- övervaka så att viktig information om verksamheten som kan påverka kundernas beslut är transparent och öppen,
- säkerställa att det finns kontrollfunktioner som agerar oberoende,
- verka för att kundintresset upprätthålls genom kvalitativa krav vid utförande av investerings- och sidotjänster, och
- tillse att anställda och ombudsanställda som utför investerings- och sidotjänster för Bolaget inte erhåller ersättning enbart baserat på försäljningsvolym.

GARANTUMS VERKSAMHET

Bolaget bedriver värdepappersrådgivning och är specialiserad inom området strukturerade placeringsprodukter samt distribution avseende finansiella instrument till icke-professionella och professionella kunder. Därutöver tillhandahåller Bolaget kapitalförvaltningstjänster, fondförvaltning, aktiehandel och fondhandel. Bolaget kan själv eller via anknutna ombud ge investeringsrådgivning samt bedriva annan verksamhet som har samband med förvaltning, produktion och distribution av finansiella instrument och vidare är förenlig med lagen om värdepappersmarknaden och Bolagets värdepapperstillstånd.

Koncernförhållanden

Bolaget ägs till 100 % av Garantum Invest AB (moderbolaget). Garantum Invest AB äger bl.a 100 % av fondbolaget Aktie-Ansvar AB samt har ägarandelar i ett antal anknutna ombud som marknadsför och tillhandahåller Bolagets produkter och tjänster.

Bolaget har via uppdragsavtal uppdrag att förvalta Aktie-Ansvars fonder, därtill tillhandahåller Bolaget även Aktie-Ansvars fonder inom ramen för sin fondplattform. Även i övrigt kan kommersiella samarbetsavtal förekomma mellan koncernbolagen. Vissa verksamheter har lagts ut till moderbolaget framförallt när det gäller kontrollfunktioner, IT-drift och andra stabs- och specialisttjänster. Bolaget har anknutna ombud som marknadsför och tillhandahåller Garantums tjänster under Garantums värdepapperstillstånd.

Ersättningar

Merparten av Bolagets intäkter kommer från ersättningar från producenter av finansiella instrument t ex emittentbanker eller fondbolag baserat på distribuerad volym.

Bolaget utger ersättning till de underdistributörer, företrädesvis anknutna ombud, som marknadsför och tillhandahåller Bolagets produkter och tjänster. Ersättningsstrukturen inom produktstegen innehåller begränsningar för hur mycket ersättning som kan erhållas respektive erläggas. Anknutna ombud har ingått avtal med Bolaget med innebörd att tillämpliga kundskyddsregler ska vara uppfyllda innan Bolaget erlägger ersättning.

Ersättning till personal samt anställda hos anknutna ombud består av fast, och i förekommande fall, rörlig ersättning. Bolaget ser risker med ersättningsystem som leder till för högt risktagande eller som kan stå i strid med kundernas intressen. Om den rörliga ersättningen för en anställd gjorts beroende av kvantitativa mål ska ersättningen till övervägande del spegla kvalitativa krav. Vidare är kvoten av den rörliga ersättningen i förhållande till fast ersättning begränsad. Ersättning mellan koncernbolag sker på marknadsmässiga villkor.

Organisatoriska förutsättningar

Verksamheten ska organiseras så att intressekonflikter kan förebyggas. Det kan handla om att förhindra att konfidentiell eller marknadspåverkande information delas mellan personer och avdelningar, att kontrollfunktionerna inte arbetar på ett sätt som äventyrar deras oberoende eller att motstridiga arbetsuppgifter leder till att vissa uppgifter prioriteras framför andra. Bolaget har antagit Interna regler som syftar till att hantera sådana situationer.

Anställda och anknutna ombud

Anknutna ombud och anställda ska handla utifrån vad som är bäst för kunden. Det kan finnas situationer där en anställd eller ett anknutet ombud kan lockas att agera utifrån andra intressen. Genom befattningsbeskrivningar, kontroller och information om vilka handlingsregler som gäller skapas en medvetenhet om innebörden i reglerna.

Verksamheten omfattas av ett kundskyddsfokuserat regelverk som om det tillämpas korrekt till viss del reducerar riskerna för att en kund drabbas negativt.

HANDLINGSREGLER

Det är viktigt att anställda är medvetna om och beaktar de eventuella intressekonflikter som kan uppstå i affärsrelationer. Anställda och anknutna ombud ska förvissa sig om ett uppträdande och agerande som - om möjligt - motverkar risker för att intressekonflikter kan uppkomma. En viktig princip är att kundintresset ska hållas främst när investerings- och sidotjänster tillhandahålls. Som anställd hos Bolaget eller hos anknutet ombud ska man bl. a. förhålla sig till nedanstående handlingsregler:

- En anställd får inte handlägga frågor, i vilka den anställda eller dennes närstående har ett personligt intresse eller frågor, i vilka sådant intresse finns hos företaget i vilket den anställda eller dennes närstående har ett väsentligt intresse.
- En anställd får inte själv utföra köp eller försäljning av finansiella instrument för egen räkning. Sådana affärer ska utföras av annan anställd.
- En anställd får inte själv registrera eller skriva affärslistor avseende affärer för egen eller närståendes räkning.
- En anställd ska göra värdepappersaffärer för närståendes räkning direkt mot personens depåkonto.
- En anställd får inte utnyttja eget lager för affärer för närstående med företaget som motpart i fast räkning.

INTERNA REGLER

Bolaget har antagit interna regler för att säkerställa att kundens intresse inte påverkas negativt av intressekonflikter. I de interna reglerna finns bl. a. etiska riktlinjer, riktlinjer om anställdas värdepappers- och valutaaffärer, bästa orderutförande, utläggande av verksamhet, ersättningar till anställda, produktgodkännande och regler som styr hur investeringsrådgivning, kapitalförvaltning och fondförvaltning ska gå till. De interna reglerna syftar till att ange sunda övergripande handlingsregler för de anställda men även att söka hantera risken för potentiella intressekonflikter mellan företaget, närstående till företaget, anställda, anknutna ombud och kunder.

KUNSKAPSPROV OCH UTBILDNING

Bolaget ska säkerställa att personalen har kunskap avseende dessa riktlinjer.

Detta kan ske genom kunskapsprov eller utbildning genom Regelefterlevnadsfunktionens försorg. Kunskapsprovet eller utbildningen ska åtminstone omfatta hur intressekonflikter uppkommer, vilka grenar av verksamheten som är särskilt exponerade mot risker för intressekonflikter samt hur intressekonflikter ska rapporteras. Kunskapsprov och utbildning ska dokumenteras med deltagarlistor.

RAPPORTERINGSANSVAR

Styrelseledamöter, ledning, anställda, anknutna ombud och uppdragstagare är ansvariga för att uppmärksamma och rapportera intressekonflikter. Rapportering av intressekonflikter ska ske till VD eller Regelefterlevnadsfunktionen. Om det av denna policy inkluderat det offentliggörande som anges nedan inte framgår att intressekonflikten har identifierats och den är av generell karaktär ska styrelsen informeras.

OFFENTLIGGÖRANDE AVSEENDE INTRESSEKONFLIKTER SOM INTE KAN UNDVIKAS

Ett sammandrag avseende dessa riktlinjer ska lämnas till kunder på ett varaktigt medium. Identifierade intressekonflikter som trots vidtagna åtgärder inte fullt ut bedöms förhindra risken för att en kund kan skadas ska offentliggöras på Bolagets webbplats.

DEFINITIONER

I Allmänna Villkor för handel med finansiella instrument förstås med

a) värdepapper

dels finansiellt instrument såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. 1) överlåtbara värdepapper som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, 2) penningmarknadsinstrument, 3) andelar i företag för kollektiva investeringar (fondandelar), 4) finansiella derivatinstrument och 5) utsläppsrätter;

dels värdehandling, varmed avses handling som inte kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, dvs. 1) aktie eller enkelt skuldebrev som enligt definitionen ovan inte är finansiellt instrument 2) borgensförbindelse, 3) gåvobrev, 4) pantbrev eller liknande handling.

b) **avräkningsnota** besked om att en order/ett affärsuppdrag har utförts.

c) **reglerad marknad** såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som sammanför eller möjliggör sammanförande av ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje part – regelmässigt, inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler – så att det leder till ett kontrakt.

d) **handelsplats** såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. en reglerad marknad, en multilateral handelsplattform (MTF-plattform) eller en organiserad handels-plattform (OTF-plattform).

e) **utförandeplats** en handelsplatsplats, en systematisk internhandlare eller en marknads-garant inom EES eller en annan person som tillhandahåller likviditet inom EES.

f) **handelsplattform** en MTF-plattform eller en OTF-plattform.

g) **MTF-plattform**, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som sammanför flera tredjeparters köp- och säljintressen i finansiella instrument - inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler - så att det leder till ett kontrakt.

h) **OTF-plattform**, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som inte är en reglerad marknad eller en MTF-plattform, och inom vilket flera tredjeparters köp- och säljintressen i obligationer, strukturerade finansiella produkter, utsläppsrätter eller derivat kan interagera inom systemet så att det leder till ett kontrakt.

i) **systematisk internhandlare**, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett värdepappersinstitut som i en organiserad, frekvent, systematisk och väsentlig omfattning handlar för egen räkning när det utför kundorder utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform utan att utnyttja ett multilateralt system.

j) **multilateralt system**, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett system där flera tredjeparters köp- och säljintressen i finansiella instrument kan interagera inom systemet.

k) **förvaring av värdepapper**, såväl förvaring av fysiska värdepapper som sådant förvar av dematerialiserade värdepapper som uppkommer genom registrering i depå.

l) **depåförande tredje part**, värdepappersinstitut som på uppdrag av institutet eller annan depåförande tredje part förvarar värdepapper i depå för kunders räkning.

m) **värdepappersinstitut**, värdepappersbolag, svenska kreditinstitut med tillstånd att driva värdepappersrörelse och utländska företag som driver värdepappersrörelse från filial eller genom att använda anknutna ombud etablerade i Sverige, samt utländska företag med tillstånd att bedriva verksamhet som motsvarar värdepappersrörelse.

n) **värdepapperscentral**, såsom definierat i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, dvs. detsamma som i artikel 2.1.1 i förordningen om värdepapperscentraler, i den ursprungliga lydelsen.

o) **bankdag**, dag i Sverige som inte är söndag eller allmän helgdag eller som vid betalning av skuldebrev är likställd med allmän helgdag (sådana likställda dagar är n lördag, mid-sommarafton, julafton samt nyårsafton).

p) **central motpart (CCP)**, såsom definierat i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (Emir), dvs. en juridisk person som träder emellan motparterna i kontrakt som är föremål för handel på en eller flera finansmarknader och blir köpare till varje säljare och säljare till varje köpare.

1. UPPDRAGET M.M.

Order från kunden om handel med finansiella instrument ska lämnas på det sätt institutet har anvisat. En sådan order innebär ett åtagande för institutet att försöka träffa avtal i enlighet med de instruktioner som kunden har lämnat. Institutet är inte skyldigt att acceptera uppdrag om handel med finansiella instrument. Institutet lämnar inte någon garanti för att en mottagen order leder till handel.

Institutet får avsäga sig mottaget uppdrag om kunden är i dröjsmål med de skyldigheter som ankommer på kunden avseende uppdraget enligt dessa allmänna villkor eller det andars föreligger skälig anledning till detta. Institutet får dessutom avsäga sig uppdrag utan att ange skälet för det, om institutet skulle misstänka att ett utförande av uppdraget kan stå i strid med gällande lagstiftning (t.ex. om marknadsmissbruk), tillämpliga marknadsregler, god sed på värdepappersmarknaden, om kunden inte tillhandahåller den information eller handlingar som krävs för att institutet eller kunden ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt detta avtal eller som följer av tillämplig EU-förordning, lag, föreskrifter, allmänna rättsprinciper, eller regelverk hos utförandeplats, värdepapperscentral eller central motpart (CCP) eller om institutet av annan anledning anser att det föreligger särskilda skäl.

Institutet spelar in och bevarar telefonsamtal och annan elektronisk kommunikation som kan antas leda till transaktion, exempelvis i samband med att kunden lämnar institutet uppdrag om handel eller instruktioner avseende kundens depå och anslutna konton. Kopior av inspelade samtal och bevarad elektronisk kommunikation med kunden kommer att finnas tillgängliga på begäran under en period på fem år. Kunden har rätt att på begäran få ta del av inspelade samtal och bevarad elektronisk kommunikation för vilket institutet har rätt att ta ut en skälig avgift.

Institutet utför uppdraget i enlighet med god sed på marknaden. Vid utförande av order för kunder som av institutet behandlas som icke-professionella eller professionella kunder gäller Institutets vid var tid gällande särskilda riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order. Institutet ska på kunds begäran tillhandahålla kunden gällande riktlinjer och villkor som avses i detta stycke (i pappersformat eller på sin hemsida).

Vidare gäller tillämpliga regler antagna av svensk eller utländsk emittent, utförandeplats, central motpart (CCP) eller värdepapperscentral. Dessa regler tillhandahålls av berört institut, emittent, handelsplats, central motpart (CCP) eller värdepapperscentral. På kundens förfrågan kan institutet lämna kunden uppgift om var informationen finns tillgänglig, t.ex. hemsida eller kontaktoppgifter.

En order gäller under den tidsperiod som överenskommit mellan kunden och institutet. Om sådan överenskommelse inte träffats gäller ordern den dag den tas emot, dock längst till den tidpunkt samma dag då institutet avslutar sin handel med det slag av finansiellt instrument som ordern avser.

2. HANDEL I KOMMISSION M.M.

Vid kommissionsuppdrag får institutet utföra uppdraget i eget namn för kunds räkning (kommission), med en annan kund hos institutet (s.k. kombination) eller genom att institutet självt inträder som köpare eller säljare (s.k. självtråde).

3. KÖPUPPDRAG

När kunden ("köparen") har lämnat uppdrag om köp av finansiella instrument gäller följande.

Betalning

Institutet får från mottagandet av ett köpuppdrag reservera medel som motsvarar det totala likvidbeloppet (inkl. courtage och avgifter) på konto som köparen har i institutet.

Köparen ska till institutet senast likviddagens morgon betala i avräkningsnotan angivet totalbelopp. Har uppdraget utförts i annan valuta än svenska kronor anges valutalaget i avräkningsnotan. Vid växling av valuta används den av institutet vid var tid tillämplade växelkursen.

Institutet får även som betalning av den fordran som uppstår till följd av ett köpuppdrag, med det totalbelopp som framgår av avräkningsnotan belasta av köparen anvisat konto som denne har i institutet. Om sådant konto inte anvisats eller medel saknas på anvisat konto, får annat konto som köparen har i institutet belastas.

Fullgör köparen inte sin betalningsskyldighet gentemot institutet, har institutet rätt till ränta på sin fordran enligt vad som framgår nedan.

Överföring av finansiella instrument

De finansiella instrument som uppdraget omfattar överförs till köparen, i den mån annat inte föranleds av lag, myndighets föreskrifter, särskilda regler för ifrågavarande instrument eller särskild överenskommelse med köparen enligt följande:

- för instrument som ska ägarregistreras hos värdepapperscentral/motsvarande eller instrument som ska registreras i depå/motsvarande hos institutet, genom att institutet utför nödvändiga registreringsåtgärder,
- för instrument som ska registreras i depå/motsvarande hos depåförande tredje part, genom att köparen instruerar den tredje parten om mottagande av de instrument som uppdraget omfattar, och
- för instrument som utfärdats i dokumentform, genom överlämnande till köparen.

Institutets panträtt

Institutet har panträtt i de köpta instrumenten som säkerhet för sin fordran på köparen med anledning av uppdraget. Institutet har rätt att vidta nödvändiga åtgärder för att fullborda denna panträtt. Fullgör köparen inte sin betalningsskyldighet gentemot institutet, får institutet - på det sätt och vid den tidpunkt institutet finner lämpligt - sälja berörda instrument eller vidta andra dispositioner för att avveckla affären. Institutet får för sådant ändamål teckna köparens namn och vidta de övriga åtgärder som kan vara nödvändiga i samband med avvecklingen. Institutet har i sådant fall rätt att ur erhållen likvid tillgodogöra sig vad som krävs för betalning av institutets fordran jämte ränta och, i förekommande fall, ersättning för institutets arbete, kostnader och valutakursförluster.

Om likviden, vid försäljning eller andra dispositioner, inte täcker institutets hela fordran, ska köparen svara för mellanskillnaden jämte ränta. Institutet får i sådant fall belasta av köparen anvisat konto som denne har i institutet. Om sådant konto inte anvisats eller medel saknas på anvisat konto, får annat konto som köparen har i institutet belastas.

Vad ovan sagts innebär inte någon inskränkning i de rättigheter som kan tillkomma institutet på grund av EU-förordning, lag eller föreskrifter.

4. SÄLJUPPDRAG

När kunden ("säljaren") lämnat uppdrag om försäljning av finansiella instrument gäller följande.

Överföring av finansiella instrument

Institutet ska med anledning av uppdraget få fri dispositionsrätt till de instrument som uppdraget omfattar.

Är instrumenten ägarregistrerade hos värdepapperscentral/motsvarande genom institutet som kontoförande institut eller registrerade i depå hos institutet, har institutet rätt att utföra nödvändiga registreringsåtgärder.

I övriga fall ska säljaren samtidigt med att uppdraget lämnas vidta de åtgärder som krävs för att institutet ska få fri dispositionsrätt till instrumenten. Därvid ska säljaren - för instrument registrerade i depå/motsvarande hos depåförande tredje part omgående instruera det institutet om skyndsam överföring till institutet av de instrument som uppdraget omfattar - för instrument ägarregistrerade hos värdepapperscentral/motsvarande genom något annat kontoförande institut än institutet, tillse att institutet erhåller fullmakt över instrumenten eller instruera den tredje parten om skyndsam överföring till institutet av de instrument som uppdraget omfattar, och - för instrument som utfärdas i dokumentform, överlämna dessa till institutet.

Om institutet inte samtidigt med uppdraget fått fri dispositionsrätt till instrumenten har institutet rätt att fullgöra avtalet genast mot motparten på det sätt institutet finner lämpligt. Säljaren ska ersätta institutet kostnaden för detta jämte ränta. Om institutet får betala ersättning och/eller avgifter till en central motpart på grund av att leverans av finansiella instrument inte har skett i tid och detta beror på säljaren ska säljaren ersätta institutet för dessa kostnader jämte ränta. Säljaren ska dessutom utge ersättning för institutets arbete och kostnader samt i förekommande fall för valutakursförluster. Institutet får belasta av säljaren anvisat konto i institutet för att erhålla betalning för sin fordran på säljaren. Om medel saknas på anvisat konto eller om konto inte anvisats, får annat konto som säljaren har i institutet belastas.

Likvid

Säljaren får från institutet på likviddagen det nettobelopp som angivits i avräkningsnotan. Har uppdraget utförts i annan valuta än svenska kronor anges valutakursen i avräkningsnotan. Vid växling av valuta används den av institutet vid var tid tillämplade växlingskursen.

Har säljaren inte i rätt tid utfört de åtgärder som är nödvändiga för att institutet ska få fri dispositionsrätt till de instrument som uppdraget omfattar, får säljaren likviden tidigast andra bankdagen efter det att institutet fick tillgång till instrumenten, dock tidigast på angiven likviddag. Om säljaren utfört nödvändiga åtgärder senare än kl. 12.00 en bankdag kan detta anses ha skett först påföljande bankdag.

5. TRANSAKTIONER MED UTLÄNSK ANKNYTNING

Avsteg från ovan angivna villkor beträffande köp- respektive säljuppdrag kan förekomma vid transaktioner med utländsk anknytning.

6. AVGIFTER OCH SKATTER M.M.

Kunden ska betala courtage och andra avgifter till följd av uppdraget i enlighet med vad var tid gällande prislista eller i enlighet med vad institutet och kunden särskilt kommit överens om.

Kunden svarar dessutom för nödvändiga kostnader, avgifter och utlägg som uppstår i samband med uppdragets utförande samt för skatter som följer av svensk eller utländsk lagstiftning.

7. DRÖJSMÅLSRÄNTA

Om kunden är i dröjsmål har institutet rätt till ränta enligt följande - vid köpuppdrag beräknas ränta från den likviddag som anges i avräkningsnotan eller den senare dag, då instrumenten fanns tillgängliga för köparen, till och med den dag betalning sker. - vid säljuppdrag beräknas ränta på kostnader som uppstår till följd av att institutet inte erhållit fri dispositionsrätt från den dag då kostnaden uppstod till och med den dag då betalning sker.

Räntan ska beräknas efter en årlig räntesats som med åtta procentenheter överstiger STI-BOR-räntan (Stockholm Interbank Offered Rate) för en veckas upplåning, som fastställts två bankdagar före den första dagen i varje sådan period. Ränta utgår dock inte för någon dag efter lägre räntesats än som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9 § räntelagen (1975:635) med tillägg av åtta procentenheter.

8. KUNDENS RÄTT ATT ÅTERKALLA UPPDRAG

Kunden har rätt att återkalla uppdraget om kunden har utfört nödvändiga åtgärder i samband med uppdraget och institutet inte inom skälig tid efter avslut har träffats - vid köpuppdrag, utfört de åtgärder som ankommer på institutet för att tillhandahålla köparen instrumenten som uppdraget omfattar, eller - vid säljuppdrag, erlagt likvid med anledning av uppdraget. Om kunden i sådana fall återkallar ett uppdrag befrias kunden från sina skyldigheter med anledning av detta.

Återkallelse enligt denna bestämmelse ska ske i enlighet med beaktande av gällande EU-förordningar (t.ex. marknadsmissbruksförordningen), lag eller föreskrifter.

9. KUNDS UPPGIFTSKYLDIGHET

Det åligger kunden att på begäran av institutet lämna den information, inkluderande skriftliga handlingar, som institutet bedömer vara nödvändig för att fullgöra de skyldigheter som åligger institutet enligt detta avtal eller som följer av tillämplig EU-förordning, lag, föreskrifter, allmänna rättsprinciper, eller regelverk hos utförandeplats, värdepapperscentral eller central motpart (CCP).

10. CLEARING OCH AVECKLING AV UTFÖRDA UPPDRAG

En utförandeplats regler för clearing och aveckling av transaktioner som genomförts på utförandeplatsen måste följas av institutet. Sådana regler kan bl.a. innebära krav på användande av en clearingorganisation i form av en central motpart. Mellan kunden och institutet slutförs utfört uppdrag efter vad som ovan anges beträffande köp- respektive säljuppdrag, i den mån inte annat överenskommit.

11. ANNULLERING AV ORDER OCH MAKULERING AV AVSLUT

Institutet har rätt att annullera kundens order eller makulera avslut som träffats för kundens räkning i den omfattning som ordern annullerats eller avslutet makulerats av aktuell

utförandeplats. Detsamma gäller om institutet i annat fall finner annullering av order eller makulering av avslut vara nödvändig med hänsyn till att ett uppenbart fel begåtts av institutet, marknadsmotpart eller av kunden själv, om institutet skulle misstänka att kunden handlat i strid med gällande EU-förordning, lag eller annan författning eller om kunden i övrigt brutit mot god sed på värdepappersmarknaden.

Om order annullerats eller avslut makulerats, ska institutet utan oskäligt dröjsmål informera kunden om detta. Om utförandeplatsen, till följd av handelsstopp, tekniskt fel eller liknande, annullerat samtliga order som berörs kommer institutet normalt inte informera kunden.

12. REKLAMATION OCH HÄVNING

Kunden ska bevaka att avräkningsnota eller motsvarande redovisning erhålls samt granska denna.

Kunden ska omgående underrätta institutet om eventuella fel eller brister som framgår av avräkningsnota, att avräkningsnota eller motsvarande redovisning uteblivit eller eventuella övriga fel eller brister vid uppdragets utförande (reklamation).

Om kunden vill häva ett utfört köp- eller säljuppdrag ska sådan begäran framföras uttryckligen till institutet i samband med att institutet underrättas om felet eller bristen. För utfört kommissionsuppdrag lämnat av en konsument i egenskap av icke-professionell kund gäller dock att begäran om hävning får framföras till institutet utan dröjsmål och att begäran om annat pris får framföras till institutet inom skälig tid efter det att kunden insåg eller borde ha insett de omständigheter som legat till grund för aktuell begäran.

Om reklamation, begäran om hävning eller begäran om annat pris inte lämnas inom tid som anges ovan förlorar kunden rätten att begära ersättning, häva utfört uppdrag eller kräva andra åtgärder från institutets sida.

13. BEGRÄNSNING AV INSTITUTETS ANSVAR M.M.

Institutet är inte ansvarigt för skada som beror på svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om institutet självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Skada som uppkommit i andra fall ska inte ersättas av institutet, om det varit normalt aktsamt.

Institutet ansvarar inte för skada som orsakats av svensk eller utländsk handelsplats, depåförande institut, värdepapperscentral, clearingorganisation, eller andra som tillhandahåller motsvarande tjänster, och inte heller av uppdragstagare som institutet med tillbörlig omsorg anlitat eller som anvisats av kunden. Detsamma gäller skada som orsakats av att ovan nämnda organisationer eller uppdragstagare blivit insolventa. Institutet ansvarar inte för skada som uppkommer för kunden eller annan med anledning av förfogandeinskränkning som kan komma att tillämpas mot institutet beträffande finansiella instrument.

Institutet ansvarar inte för indirekt skada. Denna begränsning gäller dock inte om den indirekta skadan har orsakats av grov vårdslöshet. Begränsningen gäller inte heller vid uppdrag som lämnats av konsument om den indirekta skadan orsakats av institutets vårdslöshet.

Vid direkt eller indirekt skada som uppkommit vid kommissionsuppdrag i förhållande till konsument ankommer det på institutet att visa att skadan inte uppkommit på grund av institutets vårdslöshet.

Föreligger hinder för institutet, på grund av omständighet som anges i första stycket, att helt eller delvis utföra köp- eller säljuppdrag avseende finansiella instrument får åtgärder uppskjutas till dess hindret har upphört. Om institutet till följd av sådan omständighet är förhindrat att verkställa eller ta emot betalning/leverans, ska varken institutet eller kunden vara skyldiga att betala ränta.

Vad ovan sagts gäller i den mån inte annat följer av lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

14. MEDDELANDEN

Meddelande från institutet

Institutet lämnar meddelanden till kunden med rekommenderat brev eller vanligt brev till kundens folkbokföringsadress (eller motsvarande) eller, om detta inte är möjligt, till den adress som anges i Depå-/Kontoavtalet. Kunden och institutet kan även komma överens om att meddelanden ska skickas till en annan adress.

Institutet har även rätt att lämna meddelanden till kunden via institutets internetjänst eller via e-post till av kunden i Kontoavtalet angiven e-post adress eller annan e-post adress eller via annan elektronisk kommunikation som kunden meddelat institutet, när institutet bedömer att sådan kommunikation är lämplig.

Meddelande som skickats av institutet med rekommenderat brev eller vanligt brev ska kunden anses ha fått senast femte bankdagen efter avsändandet, om brevet sänts till den adress som angivits ovan.

Meddelande genom institutets internetjänst, e-post eller annan elektronisk kommunikation ska kunden anses ha fått vid avsändandet om det sänts till av kunden uppgivet nummer eller elektronisk adress. Om kunden får ett sådant meddelande vid en tidpunkt som inte är institutets normala kontorstid i Sverige ska kunden anses ha fått meddelandet vid början av påföljande bankdag.

Meddelande till institutet

Kunden kan lämna meddelanden till institutet via institutets internet- eller telefonsjänst, genom att besöka institutet eller genom att skicka brev. Brev till institutet ska ställas till den adress som anges i Kontoavtalet, såvida institutet inte begärt svar till annan adress. Kunden kan endast lämna meddelande till institutet via e-post efter särskild överenskommelse med institutet.

Meddelande från kunden ska institutet anses ha fått den bankdag meddelandet kommit fram till nämnda adress. Även i annat fall ska institutet anses ha fått meddelandet från kunden om kunden kan visa att meddelandet skickats på ett ändamålsenligt sätt. I sådant fall ska institutet anses ha fått meddelandet den bankdag kunden kan visa att institutet borde fått det.

För meddelande avseende reklamation och hävning med anledning av kommissionsuppdrag som konsument lämnat i egenskap av icke professionell kund enligt institutets kategorisering enligt [lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden], gäller att meddelande kan göras gällande om kunden kan visa att det skickats på ett ändamålsenligt sätt, även om det försenats, förvanskats eller inte kommit fram. Kunden ska dock, om denne har anledning att anta att institutet inte fått meddelandet eller att det förvanskats, skicka om meddelandet till institutet.

15. TILLÄMPLIG LAG

Tolkning och tillämpning av dessa villkor och institutets särskilda riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order ska ske enligt svensk rätt.

INFORMATION TILL KUND

UTFÖRANDE AV ORDER PÅ KUNDS INITIATIV

Vid utförande och/eller vidarebefordran av order på kundens initiativ avseende sådana okomplicerade instrument som anges i [9 kap. 25 § lagen (2007:528)] om värdepappersmarknaden kommer institutet regelmässigt inte bedöma om kunden har nödvändiga kunskaper eller erfarenheter för att bedöma om den aktuella tjänsten eller det finansiella instrumentet passar kunden

AVRÄKNINGSNOTA

När Institutet utfört ett uppdrag lämnar institutet information om utförandet genom avräkningsnota eller motsvarande redovisning.

Om uppdraget utförts genom avtal direkt med institutet anges det på avräkningsnotan eller motsvarande redovisning att uppdraget utförts i egen räkning, genom intern affär eller med institutet som kundens motpart. Om uppdraget utförts genom avtal med en annan kund hos institutet (däribland en juridisk person i Institutets företagsgrupp) anges det på avräkningsnotan eller motsvarande att uppdraget utförts genom inbördes avslut eller intern affär. Vad som sägs i detta stycke gäller dock inte om uppdraget utförts inom ramen för ett handelssystem med anonym handel och i konkurrens.

Om institutet efter särskild överenskommelse med kund upprättat avräkningsnota utan att ha köpt eller sålt de finansiella instrumenten för kundens räkning anges detta förhållande på avräkningsnotan exempelvis genom angivande av att Institutet endast medverkar vid utväxling av likvid och finansiella instrument.

INVESTERARSSKYDD

Enligt lagen (1999:158) om investerarskydd har kunden, om denne i händelse av institutets konkurs inte skulle få ut sina finansiella instrument hos institutet, rätt till särskild ersättning med ett belopp som föreskrivs i lag, vilket per den 1 juli 2009 uppgår till högst 250 000 kr. Nämnda ersättning kan även innefatta medel som institutet tagit emot med redovisningsskyldighet. Kund som vill ha ersättning ska senast ett år från dagen för konkursbeslutet framställa sitt krav till Riksgälden, som efter prövning betalar ut ersättning.

BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER OCH UTLÄMNANDE AV UPPGIFT TILL ANNAN

Garantum värnar skyddet av dina enskilda rättigheter och dina personuppgifter. I vår dataskyddspolicy beskriver Garantum bland annat hur vi samlar in, använder, lagrar och delar personuppgifter samt dina möjligheter att begära åtkomst, rättelse och radering av dessa. Läs mer om vår dataskyddspolicy på www.garantum.se

LEGAL ENTITY IDENTIFYER (LEI)

Legal Entity Identifier (LEI) är en global identifieringskod för företag och andra organisationer som har introducerats på G20-ländernas initiativ. Enligt gällande EU-reglering ska juridiska personer ha en LEI kod för att kunna göra en värdepapperstransaktion. Om sådan kod inte finns får institutet inte utföra transaktionen åt kunden.

Banker och värdepappersbolag kommer därför kräva att företag, föreningar, stiftelser samt i en del fall enskilda firmor m.fl. har en LEI för att kunna göra en värdepapperstransaktion.

För att göra derivataffärer har krav på LEI redan införts. För att göra andra värdepapperstransaktioner införs kravet från den 3 januari 2018.

Den kund som behöver skaffa en LEI kan vända sig till någon av de leverantörer som finns på marknaden. Via denna länk hittar du godkända institutioner för det globala LEI-systemet http://www.leiroc.org/publications/gls/loi_20131003_2.pdf.

En avgift tas ut när man skaffar en LEI. Vid handel i derivat behöver man även betala en årlig förnyelseavgift. Hur hög avgiften är framgår av den prislista som finns hos varje leverantör.

Mer information om kravet på en LEI finns bl.a. på www.garantum.se/lei och Finansinspektionens hemsida www.fi.se.

ALLMÄNT

Denna policy fastställer Garantums ("Bolaget") åtaganden och tillvägagångssätt när det gäller utförande och vidarebefordran av kundorder. Policyn gäller för alla typer av finansiella instrument och tillämpas på samtliga kundorder som mottogs av Bolaget.

Policyn är upprättade i enlighet med 9 kap 30-39§§ lag (2007:528) om värdepappersmarknaden. Begrepp som används i Policyn har samma betydelse som definierats i lagen. Observera att när termen "utförande av order" används i dessa Policies omfattas även mottagande och vidarebefordran av kundorder, om inte annat anges.

Policyn ska revideras vid behov, dock minst årligen. Ansvarig för översyn och revidering av detta dokument är Compliancechef.

Information om utförande av order

Bolaget ska årligen offentliggöra en sammanfattning av de fem utförandeplatser där Bolaget, i fråga om handelsvolym, utfört kundorder under föregående år. Sammanfattningen ska vara uppdelad på klasser av finansiella instrument och innehålla information om kvaliteten på utförandet.

Då Bolaget har utfört en transaktion för en kunds räkning ska kunden informeras om var orden utfördes.

Om kund begär det, ska Bolaget kunna visa att det har utfört kundens order i enlighet med Bolagets policy för utförande av order.

Utförande av order på kunders uppdrag

Att tillhandahålla investeringstjänsten "utförande av order för kunds räkning" innebär att Bolaget agerar för att ingå avtal om att köpa eller sälja finansiella instrument på uppdrag av kund.

Då Bolaget handlar för egen räkning med kunder, anses Bolaget utföra kundorder och är därför föremål för kraven rörande bästa möjliga utförande. Handel för egen räkning innebär att Bolaget ingår transaktioner med finansiella instrument med utnyttjande av eget kapital.

Mottagande och vidarebefordran av order

Investeringstjänsten mottagande och vidarebefordran av order innebär att Bolaget mottar en kundorder och vidarebefordrar den till ett annat företag för utförande.

Kunder

Denna Policy gäller för både icke-professionella och professionella kunder där inte annat särskilt anges.

Skyldigheten till bästa utförande av order omfattar inte jämbördiga motparter. Följaktligen gäller inte dessa Policies för jämbördiga motparter, om inte Bolaget har avtalat med sådan jämbördig motpart om att tillämpa dessa Policies om bästa utförande av order.

BÄSTA UTFÖRANDE AV KUNDORDER

Bolaget ska vidta alla de åtgärder som behövs för att uppnå bästa möjliga resultat för dess kunder. Vid utförandet av en kundorder ska Bolaget söka åstadkomma det bästa möjliga resultatet för kunden i form av det totala ekonomiska resultatet som kunden ska betala eller erhålla, inklusive både utförandepreis och kostnader relaterade till utförandet av transaktionen.

För det fall en order enligt Bolagets uppfattning inte är förenlig med gällande lagstiftning, marknadsregler eller god sed på värdepappersmarknaden förbehåller sig Bolaget rätten att inte utföra eller vidarebefordra ordern.

Bästa möjliga resultat

Bolaget ska agera i kundens bästa intresse och vidta åtgärder för att säkerställa att kunden får bästa möjliga utförande av sin order med hänsyn till följande faktorer:

- pris (det pris till vilket transaktionen utförs),
- kostnad (kostnader förenade med utförandet, t.ex marknadsplatsavgifter och ersättningar som utgår till Bolaget i form av courtage eller tillägg på priset)
- snabbhet (den tid som krävs för utförande av transaktionen),
- sannolikhet för utförande och iverklig (sannolikheten för att Bolaget ska kunna utföra ordern),
- storlek (storleken på ordern som ska utföras för kund och hur detta påverkar priset på transaktionen),
- art, och
- andra för kunden väsentliga förhållanden (de särskilda egenskaperna i kundordern som påverkar hur transaktionen utförs och dess påverkan på marknaden).

När Bolaget utför en order för en icke-professionell kunds räkning, ska bästa möjliga resultat fastställas med hänsyn till följande

- priset för det finansiella instrumentet,
- kostnaderna i samband med utförandet, inbegripet kundens alla utgifter som hänför sig direkt till utförandet av ordern.

I bedömningen av bästa möjliga resultat ska Bolaget beakta de egna ersättnings- och avgifter som det tar ut av kunden för utförandet av ordern på var och en av de platser som kan komma i fråga för att utföra den.

Vad som sägs i detta avsnitt gäller under normala marknadsförhållanden.

Särskilt om specifika instruktioner

Om en kund ger Bolaget specifika instruktioner för hur hela eller delar av en order ska utföras, ska ordern utföras i enlighet med dessa.

I det fall kunden lämnar specifika instruktioner kan Bolaget därigenom komma att förhindras att följa de tillvägagångssätt som beskrivs i dessa Policies som är avsedda att vanligen åstadkomma bästa möjliga resultat för kunden.

Hantering av order

Bolaget ska snabbt, effektivt och rättvist utföra en kunds order utan att denne missgynnas i förhållande till andra kunder eller på grund av institutets handel för egen räkning. I övrigt jämförbara kundorder ska utföras i den tidsföljd som de togs emot, om inte detta omöjliggörs av orderns egenskaper, rådande marknadsförhållanden eller något annat krävs på grund av kundens skäliga intresse.

Vidare ska Bolaget informera icke-professionella kunder om alla betydande svårigheter med att utföra ordern korrekt så snart Bolaget görs uppmärksam på svårigheterna.

UTFÖRANDEMETODER OCH VAL AV UTFÖRANDEPLATS

Val av utförandeplatser

Bolaget ska fastställa de utförandeplatser som möjliggör stadigvarande uppnående av bästa möjliga resultat för våra kunder när deras order utförs. Bolaget ska bedöma och kontinuerligt övervaka dessa utförandeplatser för att säkerställa att de fortsätter att vara effektiva för att uppnå bästa möjliga resultat. När Bolaget väljer företag, till vilka order placeras eller vidarebefordras för utförande, ska Bolaget beakta de faktorer som redogörs för nedan.

Pris och kostnad

Bolaget ska ta hänsyn till faktorer som de aktuella priserna, spridningarna och kostnaderna för handel på olika utförandeplatser. Bolaget ska sträva efter att minimera de direkta och indirekta kostnaderna för kundorder. Vid utförande av kundorder ska kommission som påförs eller fördelas hanteras på ett sätt som inte leder till otillbörlig diskriminering mellan handelsplatserna.

Likviditet

Bolaget ska bedöma likviditeten på olika utförandeplatser och beakta hur lätt det är att utföra kundorder utan att störa marknaden. Bolaget ska sträva efter att välja utförandeplatser som erbjuder tillräcklig likviditet för att säkerställa snabb och effektivt utförande av kundorder.

Snabbhet och säkerhet

Bolaget ska bedöma utförandeplatsernas tekniska förmågor, inklusive handlingsystemets tillgänglighet, svarstider och säkerhetsnivåer. Bolaget ska sträva efter att välja utförandeplatser som kan erbjuda snabb och säkert utförande av kundorder.

Storlek på order

Bolaget ska beakta storleken på kundorder och bedöma om vissa utförandeplatser är mer lämpade för att hantera stora volymer utan att påverka marknaden negativt. Bolaget ska sträva efter att välja utförandeplatser som kan hantera olika storlekar på kundorder effektivt.

Övervakning och utvärdering

Bolaget ska regelbundet övervaka och utvärdera utförandeplatserna för att säkerställa att de fortsätter att uppfylla Bolagets krav på bästa möjliga resultat. Vid behov ska Bolaget justera valet av utförandeplatser baserat på marknadsförändringar och utvärderingar av utförandekvaliteten.

Rapportering och dokumentation

Bolaget ska dokumentera och rapportera val av utförandeplatser samt de faktorer som påverkar Bolagets beslut. Denna dokumentation ska vara tillgänglig för intern kontroll, revisionsändamål och för att kunna redogöra för våra kunder vid begäran.

Metoder för utförande av kundorder

För att uppnå bästa möjliga resultat har Bolaget möjlighet att utföra en order genom att använda en eller en kombination av följande metoder.

Primärmarknadstransaktioner

Bolaget kommer att utföra transaktioner i finansiella instrument på primärmarknaden genom att motta och vidarebefordra kunders teckningsanmälningar i form av så kallad "buntorder" till emittenten eller emittentens ombud i enlighet med kundens instruktioner och villkoren för den specifika emissionen. Bolaget ska säkerställa bästa möjliga resultat för kunder genom att jämföra priser på derivat från andra motparter än emittent när aktuell produkt ska upphandlas. I det fall bättre pris kan erbjudas av annan motpart än emittent, anvisar Bolaget emittent att handla derivat från sådan motpart.

Utförande av order i finansiellt instrument som huvudsakligen handlas på en extern utförandeplats

Detta avsnitt avser finansiella instrument som handlas med godtagbar likviditet på en utförandeplats utanför Bolaget, till exempel på en reglerad marknad eller på en handelsplattform.

Order i följande finansiella instrument utförs på en extern utförandeplats:

- aktier,
- obligationer och andra räntebärande eller diskonterade skuldebrev, inklusive aktieindexobligationer,
- standardiserade derivat,

- iv. börshandlade fondandelar,
- v. andra finansiella instrument som handlas på en extern utförandeplats.

Investerings tjänsten "portföljförvaltning" innebär diskretionär förvaltning av kunds innehav i finansiella instrument i enlighet med det mandat som ges av kunden. Portföljförvaltarens investeringsbeslut kan utföras antingen genom att placera order hos ett annat värdepappersinstitut eller finansiell aktör för verkställande eller genom att utföras internt av värdepappersinstitutet självt. Bolaget hanterar orderläggningen vid portföljförvaltningstjänster och vidarebefordran av kunders order på ett sådant sätt som Bolaget anser vara i kundens bästa intresse vid tillfället och använder andra företag för att utföra order när det är lämpligt.

Limitorder

Om en kund har angett ett lägsta pris vid försäljning till tredje man eller ett högsta pris vid inköp (limit) avseende aktier som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller handlas på en handelsplattform och Bolaget inte utför ordern, ska Bolaget omedelbart offentliggöra ordern på ett sätt som gör den lätt tillgänglig för övriga marknadsaktörer. Detta gäller dock inte om kunden har gett andra instruktioner.

Utförande av order i finansiellt instrument utanför en reglerad marknad eller handelsplattform

Bolaget kan utföra kunders order utanför reglerade marknader eller handelsplattformar (OTC). I detta avseende finns möjlighet för Bolaget att utföra kundorder mot sitt eget lager, direkt mot motparter på marknaden eller mot andra kunders order, förutsatt att det bedöms vara till kundens fördel och att resultatet är minst lika bra som att utföra order på marknaden, såvida inte kunden avseende en enskild kundorder meddelat Bolaget att den aktuella kundordern inte får utföras utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform.

Handel mot eget lager

När det gäller att ge pris för en transaktion mot eget lager, ska Bolaget vidta rimliga åtgärder för att försäkra sig om att det givna priset i alla avseenden är rättvist och i linje med marknadsförhållandena. Det innebär att bolaget ska bedöma det aktuella värdet på det finansiella instrumentet i fråga och ta hänsyn till likviditeten och andra faktorer som kan påverka prissättningen.

Utförande v order i finansiella instrument som inte huvudsakligen handlas på en extern utförandeplats

Detta avsnitt gäller finansiella instrument som inte handlas med godtagbar likviditet på en utförandeplats utanför Bolaget. Exempel på sådana finansiella instrument är:

- i. strukturerade produkter, obligationer och andra räntebärande eller diskonterade skuldebrev,
- ii. OTC-derivat,
- iii. instrument där avkastningen är sammankopplad med utvecklingen av ett specifikt index eller referensränta,
- iv. instrument baserade på eller involverande CFD-kontrakt (Contracts for Difference), onoterade aktier,
- v. fondandelar, och
- vi. andra finansiella instrument som inte handlas på en extern utförandeplats.

Beträffande fondandelar ska Bolaget utföra ordern genom att översända denna till ett fondtorg eller direkt till fondbolaget i enlighet med fondbestämmelserna för fonden i fråga. För att order ska kunna exekveras till samma dags NAV, ska order vara Bolaget till handa före en viss angiven tidpunkt.

Sammanläggning och fördelning av order

Bolaget kan lägga samman en kunds order med andra kunders order eller med transaktioner för Bolaget egen räkning, om det är osannolikt att sammanläggningen kommer att vara till nackdel för kunderna. Detta i händelse av att sammanläggning åstadkommer ett mer effektivt utförande av stora transaktioner och minimerar störning på marknaden. Om en kunds order sammanläggs med andra transaktioner eller order, ska Bolaget fördela de ackumulerade affärerna rättvist och inte till nackdel för kunden och de andra parter vars order lagts samman.

I händelse av att den ackumulerade ordern utförs delvis ska Bolaget prioritera kunden. Det innebär att om en del av den sammanlagda ordern utförs, ska Bolaget ge företräde åt kundens intressen framför Bolagets egna intressen vid fördelningen av de delvis utförda affärerna.

STÖRNINGAR I MARKNADEN ELLER HANDELSSYSTEM

I vissa fall, antingen vid avbrott i handeln, när en utförandeplats makulerar affärer, vid störningar i marknaden, vid bristande tillgänglighet i tekniska system eller av annat liknande skäl, kan det enligt Bolagets bedömning ligga i kundens bästa intresse att en order utförs eller vidarebefordras på något annat sätt än det som normalt används för det finansiella instrumentet ifråga. Bolaget ska då vidta alla rimliga åtgärder för att uppnå bästa möjliga resultat för kunden under rådande omständigheter.

Om händelserna, som beskrivs ovan, resulterar i allvarliga störningar i marknaden, ska Bolaget vidta rimliga åtgärder för att kontakta kunder vars order ännu inte utförts för att inhämta ytterligare instruktioner. Om Bolaget därvid inte lyckas få några instruktioner, ska Bolaget vidta sådana åtgärder som rimligtvis kan bedömas vara i kundens bästa intresse, och kunden kommer att vara bunden till resultatet.

Om en utförandeplats makulerar eller ändrar pris på avslut som är utfört av utförandeplatsen ifråga blir kunden bunden av dessa åtgärder, även om Bolaget tidigare bekräftat till kunden att avslutet och affären blivit genomförd.

UTFÖRANDEPLATSER

Nedan följer en lista över de utförandeplatser som Bolaget huvudsakligen använder för utförande av order för varje kategori av finansiella instrument.

Aktier

- Nasdaq OMX
- Oslo Börs
- First North
- NGM
- Spotlight stockmarket
- Köpenhamnsbörsen
- Helsingforsbörsen

Fondandelar

- Allfunds

Strukturerade produkter/övrigt

- NasdaqOMX
- First North
- Nordic Growth Markets

Utländska aktier och börshandlade fonder

På de handelsplatser där Bolaget inte är börsmedlem vidarebefordrar Bolaget order till en 3:e part som skickar order till relevanta handelsplatser. Exempel på sådana handelsplatser är Equiduct, Frankfurt Stock Exchange, Nasdaq, New York Stock Exchange (NYSE).

Exempel på potentiella intressekonflikter och hanteringen av dessa

Senast uppdaterad 2024-09-24

sid 1 (3)

Situationer där Garantum skulle kunna erhålla en ekonomisk vinst eller undvika en ekonomisk förlust på kundens bekostnad

INTRESSEKONFLIKT OCH/ELLER INVESTERINGS- ELLER SIDOTJÄNST SOM BERÖRS	HANTERING
<p>Investeringsrådgivning/Portföljförvaltning Rekommendationer kan lämnas eller transaktioner utföras enbart utifrån vad som kortsiktigt är mest lönsamt för Garantum, dess anknutna ombud eller närstående personer istället för vad som är lämpligt för kunden.</p> <p>Exempel på detta är att ensidigt styra rekommendationer och transaktioner mot</p> <ul style="list-style-type: none">- egna/närståendes produkter trots att dessa inte är lämpliga för kunden- produkter med hög ersättning trots att dessa inte är lämpliga för kunden- produkt från vissa leverantörer/emittenter trots att dessa inte är lämpliga för kunden	<ul style="list-style-type: none">• Investeringsrådgivning utgår enligt interna regler från kundens intressen och behov. Rekommendationer och transaktioner i samband med investeringsrådgivning, försäkrings-förmedling eller diskretionär portföljförvaltning ska alltid vara lämplig för kunden.• Garantum erbjuder olika kostnads- och ersättningsmodeller, däribland nettomodellen som innebär att provisioner som skulle ha gått till rådgivarfirman betalas till kunden i form av en rabatt. Kunden betalar då för rådgivningen via en avgift som avtalas direkt mellan rådgivare och kund.• All rådgivning som utförs av Garantum dokumenteras och kontrolleras. Bristfällig eller felaktig rådgivning som ej rättas upp leder till utebliven ersättning eller avstängning. Kunden informeras om intressekonflikter, kostnader och de eventuella ersättningarnas storlek och karaktär.• Garantum följer en produktframtagnings- och godkännandeprocess som bland annat är utformad för att främja ett långsiktigt affärsförhållande till kunderna.
<p>Andrahandsmarknad (orderutförande, vidarebefordran av order) För att öka intäkterna finns en potentiell intressekonflikt i att Garantum önskar att kunder avyttrar sitt innehav för att köpa en ny produkt (så kallad vinstsäkring eller omstrukturering) och att Garantum därigenom får ökade intäkter genom courtage och ersättning från emittenten.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Garantum upplyser tydligt och klart alla kunder att information om vinstsäkringsmöjlighet ska betraktas som en extra service på basis av Garantums marknadsuppfattning och att sådan information inte utgör en rekommendation eller uppmaning att sälja eller köpa produkter.• En lämplighetsbedömning ska ligga till grund för beslut om avyttring och en rådgivare får inte rekommendera en produkt eller tjänst om inte produkten eller tjänsten är lämplig för kunden, vilket minimerar risken för att transaktioner sker utan beaktande av vad som är lämpligt för kunden.• När Garantum tillhandahåller investeringsrådgivning eller portföljförvaltning som innebär byte av investeringar, analyseras och dokumenteras både kostnader och fördelar med bytet, så att Garantum på rimliga grunder kan visa att fördelarna med ett byte är större än kostnaderna.• Vid omstrukturering (byte av strukturerade placering före förfall) tillämpar Garantum courtagerabatt både för försäljningen och för det nya köpet.

Exempel på potentiella intressekonflikter och hanteringen av dessa

Senast uppdaterad 2024-09-24

sid 2 (3)

Situationer där Garantum skulle kunna ha ett annat intresse än kunden av resultatet av den tjänst som tillhandahålls kunden eller av den transaktion som genomförs för kundens räkning

INTRESSEKONFLIKT OCH/ELLER INVESTERINGS- ELLER SIDOTJÄNST SOM BERÖRS	HANTERING
<p>Ersättning till anställd (primärt investeringsrådgivning, portföljförvaltning och orderutförande eller vidarebefordran av order) Interna ersättningsystem kan påverka utförandet av arbets-uppgifter och medföra att egna intressen gynnas framför kundens.</p> <p>På Garantum utgår för vissa personalkategorier rörlig ersättning. Det finns en risk för att sådan rörlig ersättning kan innebära att försäljning eller rekommendationer till kund sker med utgångspunkt i uppsatta försäljningsmål eller vinstdelningsprinciper för en enskild anställd eller att anställd utför eller underlåter att utföra uppdrag på bekostnad av kundens intresse.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Investeringsrådgivning utgår enligt interna regler från kundens intressen och behov. Rekommendationer och transaktioner i samband med investeringsrådgivning, försäkrings-förmedling eller diskretionär portföljförvaltning ska alltid vara lämplig för kunden.• All rådgivning som utförs av Garantum dokumenteras och kontrolleras. Bristfällig eller felaktig rådgivning som ej rättas upp leder till utebliven ersättning eller avstängning.• Kunden informeras om intressekonflikter, kostnader och de eventuella ersättningsarnas storlek och karaktär.• Garantum har en ersättningspolicy och ett ersättningsystem som beaktar intressekonflikter. Policyn anger vilka faktorer som får ligga till grund för beslut om rörlig ersättning. Exempelvis är rörlig ersättning baserad enbart på försäljningsvolym ej tillåten. Vidare reglerar policyn nivån på de rörliga ersättningarna, hur uppskjutande och fördröjd utbetalning av ersättning ska fungera samt när ej utbetald rörlig ersättning kan återkallas.
<p>Sidoupdrag och jävsfrågor Anställda eller ägare som har styrelseuppdrag eller ägande i bolag med konkurrerande verksamhet skulle kunna ha intressen som står i strid med Garantums kunders intressen. Detta kan bland annat medföra jävssituationer.</p>	<p>Det är förbjudet för anställda och andra relevanta personer:</p> <ul style="list-style-type: none">• att hantera frågor i fall där denne eller närstående kan ha intressekonflikt med Garantum,• att delta i annan affärsverksamhet för egen eller för tredje parts räkning utan samtycke från chef och personalavdelning samt• att ta emot uppdrag utanför anställningen/uppdraget utan samtycke från chef och personalavdelning.
<p>Tredjepartsersättningar (investeringsrådgivning, orderutförande) Tredjepartsersättningar vid exempelvis investeringsrådgivning och försäkrings-förmedling kan medföra att rådgivarens rekommendationer styrs av hänsyn till ersättning snarare än utifrån kundens behov.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Investeringsrådgivning utgår enligt interna regler från kundens intressen och behov. Rekommendationer och transaktioner i samband med investeringsrådgivning, försäkrings-förmedling eller diskretionär portföljförvaltning ska alltid vara lämplig för kunden.• Garantum erbjuder olika kostnads- och ersättningsmodeller, däribland nettomodellen som innebär att provisioner som skulle ha gått till rådgivarfirman betalas till kunden i form av en rabatt. Kunden betalar då för rådgivningen via en avgift som avtalas direkt mellan rådgivare och kund.• All rådgivning som utförs av Garantum dokumenteras och kontrolleras. Bristfällig eller felaktig rådgivning som ej rättas upp leder till utebliven ersättning eller avstängning.• Kunden informeras om intressekonflikter, kostnader och de eventuella ersättningsarnas storlek och karaktär.• Ersättningspolicyn och ersättningsystemet till personal beaktar intressekonflikter.• Tredjepartsersättningar är villkorade av att mottagaren vidtar kvalitetshöjande åtgärder och inte agerar i strid med kundens intresse. Mottagaren bekräftar till Garantum att så har skett.
<p>Anställdas egna affärer Anställda får förvärva och försälja värdepapper för egen räkning. Det finns en risk för intressekonflikt om en enskild anställd prioriterar egna affärer framför kundernas.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Garantum har ställt upp och följer regler för hantering av affärsuppdrag som bland annat innebär att den anställde inte för egen räkning får genomföra egna affärer. Vidare tillämpar Garantum Svensk Värdepappersmarknads regler för anställdas egna värdepappersaffärer vilka innehåller regler för rapporteringsplikt och minsta innehavstid.

Exempel på potentiella intressekonflikter och hanteringen av dessa

Senast uppdaterad 2024-09-24

sid 3 (3)

Situationer där Garantum skulle kunna ha ett ekonomiskt eller annat skäl att gynna en kunds eller kundgrupps intressen framför en annan

INTRESSEKONFLIKT OCH/ELLER INVESTERINGS-ELLER SIDOTJÄNST SOM BERÖRS	HANTERING
Olika stora kunder (investeringsrådgivning, orderutförande och vidarebefordran av order) I samband med investeringsrådgivning kan en kund som vill göra stora investeringar gynnas framför kunder som har mindre belopp att investera.	<ul style="list-style-type: none">Garantumns interna regler kräver att samtliga kundengagemang följs upp och att rådgivningsmöte hålls minst en gång per år.Garantum har ställt upp och följer regler om bästa orderutförande och utförande av portföljtransaktioner.
Orderhantering Gynnande av viss kund framför annan kund vid orderhantering.	<ul style="list-style-type: none">Garantum har ställt upp och följer regler om bästa orderutförande och utförande av portföljtransaktioner.Så kallad front running regleras inom ramen för reglerna om marknadsmissbruk.
Omlokering i förvaltningsmandat (portföljförvaltning) Bolaget kan gynna vissa kunder vid större omlokeringar inom ramen för portföljförvaltning.	<ul style="list-style-type: none">Garantum har ställt upp och följer regler om bästa orderutförande och utförande av portföljtransaktioner.

Situationer där Garantum tar emot eller kommer att ta emot incitament av någon annan än kunden i samband med en tjänst till kunden, i form av pengar, varor eller tjänster utöver standardersättningen eller avgiften för den berörda tjänsten eller verksamheten ifråga

INTRESSEKONFLIKT OCH/ELLER INVESTERINGS-ELLER SIDOTJÄNST SOM BERÖRS	HANTERING
Gåvor eller annan vinning Gåvor eller utsikter att erhålla gåvor till anställd kan medföra en intressekonflikt vid exempelvis beslut vid val av emittentbank, depåinstitut, produktleverantör etc.	<ul style="list-style-type: none">Garantum har ställt upp och följer etiska riktlinjer.
Icke-monetära förmåner Investeringsanalyser, deltagande i konferenser, seminarier och andra informationsevenemang kan medföra en intressekonflikt vid exempelvis beslut vid val av emittentbank, depåinstitut, produktleverantör etc.	<ul style="list-style-type: none">Garantum har ställt upp och följer regler för incitament.Garantum har ställt upp och följer etiska riktlinjer.

Intressekonflikter hänförliga till koncerninterna förhållanden

INTRESSEKONFLIKT OCH/ELLER INVESTERINGS-ELLER SIDOTJÄNST SOM BERÖRS	HANTERING
Avtal Innehållet och effekten av avtal med bolag inom Garantumkoncernen skulle kunna gynna Garantum på kundens bekostnad.	<ul style="list-style-type: none">Alla avtal Garantum ingår har marknadsmässiga villkor. Uppföljning och utvärdering av dessa sker på likartat sätt som för övriga motparter.Grunden för avtalen ska objektivt sett kunna motiveras.Garantum har ställt upp och följer riktlinjer för utlagd verksamhet.
Kostnader och transaktioner mellan bolag Hantering och förmedling av kostnader och/eller finansiella transaktioner mellan bolag inom Garantumkoncernen skulle kunna gynna Garantum på kundens bekostnad.	<ul style="list-style-type: none">Det framgår direkt och indirekt av aktiebolagslagen och av Garantums interna regler att styrelseledamöter ska avhålla sig från att bereda eller delta i beslut i vilka det kan befaras att jäv eller motstridiga intressen kan uppstå.Garantumns styrelsesammansättning är sådan att styrelsen ska kunna vara beslutsför även om enskilda styrelseledamöter på grund av jäv inte kan delta i enskilda beslut.
Delade anställningar Anställningsförhållanden som innebär att personer har delad anställning i olika koncernbolag skulle kunna gynna Garantum på kundens bekostnad.	<ul style="list-style-type: none">Delad anställning får endast förekomma efter särskild prövning av funktionen för regelefterlevnad.Garantum ska i möjligaste mån söka minimera intressekonflikter genom att tillse att anställningen inte medför att olika arbetsuppgifter inverkar negativt på förmågan att genomföra arbetsuppgifterna enligt aktuella befattningsbeskrivningar eller motsvarande.Om anställningsförhållandet innebär en väsentlig risk för att kundens intressen påverkas negativt ska befattningarnas innehåll justeras så att risken minimeras.

Denna förteckning är upprättad i enlighet med lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden. För mer detaljerad eller ytterligare information om intressekonflikter vänd dig till funktionen för regelefterlevnad, e-post: compliance@garantum.se

Information om regler avseende kunders hållbarhetspreferenser

När en finansiell rådgivare ger dig råd om hur du ska placera ditt kapital måste information samlas in för att kunna bedöma vilken sparprodukt som är lämplig för dig med beaktande av din finansiella situation och egna preferenser. Med anledning av EU-regler behöver denna så kallade lämplighetsbedömning även ta hänsyn till om och på vilket sätt du vill investera hållbart.

Vad är en hållbar investering? Det har tidigare funnits varierande uppfattningar om vad hållbarhet i investeringar innebär varför EU genom den regleringen avser att underlätta och förtydliga rådgivningen kring dina hållbarhetspreferenser. Din finansiella rådgivare ska därför förklara skillnaden mellan (1) huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (Principal Adverse Impact, PAI), (2) hållbara investeringar enligt EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar (SFDR) och (3) miljömässigt hållbara investeringar enligt EU:s taxonomiförordning (EU-taxonomin). I detta informationsblad ges översiktlig information om regleringarna och dess skillnader. Mot bakgrund av dessa kommer du och din rådgivare diskutera om du har hållbarhetspreferenser och, om så är fallet, hur dessa ser ut.

Eftersom vissa rapporteringsregler inte omfattar alla bolag ännu, kan det i dagsläget saknas tillräcklig information för att koppla en viss sparprodukt till dina hållbarhetspreferenser. Detta kommer att förbättras med tiden när regelverken färdigställts och mer information blir tillgänglig från marknadens aktörer. Den finansiella rådgivaren kommer att lämna mer information om vad det här innebär för just de sparprodukter som rådgivningen omfattar.

1. Huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (Principal Adverse Impact, PAI)

Huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (PAI) handlar om hur ett företags verksamhet påverkar omvärlden negativt inom t.ex. miljö, arbetsförhållanden och sociala förhållanden. En verksamhet kan exempelvis medföra utsläpp av koldioxid, påverka den biologiska mångfalden negativt eller bryta mot OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Du kan be din rådgivare att ta hänsyn till företags negativa effekter på omvärlden och hur dessa hanteras vid investeringsbeslut i bedömningen av lämpliga sparprodukter.

I dagsläget är det många fonder/finansiella produkter som ställer om till att lämna information om huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Eventuella preferenser har därför inverkan på vilka produkter som kan presenteras.

2. Hållbara investeringar enligt EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar (SFDR)

SFDR ställer upplysningskrav på vissa sparprodukter angående hur de lever upp till sina utfästelser om hållbarhet. Detta gäller sparprodukter som marknadsför sig som att de främjar miljörelaterade eller sociala egenskaper (s.k artikel 8-produkter) eller som att de har hållbara investeringar som mål (s.k artikel 9-produkter). Artikel 9-produkter får i princip bara investera i företag som är hållbara, medan artikel 8-produkter kan främja hållbarhet på andra sätt, exempelvis genom exkludering eller påverkansarbete i sina innehav. Därför kan det finnas stora skillnader mellan hur artikel 8-produkter främjar hållbarhet.

Det är producenten av sparprodukter som, utifrån SFDR:s definition av en hållbar investering (bidra till ett miljömål eller socialt mål), sätter upp egna kriterier för vilka värdepapper de anser uppfylla denna definition. Producenter av sparprodukter ska förklara på vilket sätt den utgör en hållbar investering enligt de egna kriterierna. Eftersom olika sparprodukter kan utgå från olika bedömningskriterier kan det vara svårt att jämföra olika hållbara investeringar med varandra. Din rådgivare kan därför hjälpa dig förstå skillnader mellan olika investeringsalternativ. Genom att ange hur stor andel av dina investeringar som ska bestå av hållbara investeringar kan du som kund styra kapitalet till verksamheter som bidrar till miljömål eller sociala mål.

3. Miljömässigt hållbara investeringar enligt EU:s taxonomiförordning (EU-taxonomin)

Producenter av sparprodukter ska informera om hur stor andel av produkten som består av miljömässigt hållbara investeringar enligt EU-taxonomin. I EU-taxonomin definieras om ett företags ekonomiska verksamheter kan anses som miljömässigt hållbara. Genom att ange hur stor andel av dina investeringar som ska vara placerade i verksamheter som är förenliga med taxonomin kan du som kund styra ditt kapital till mer miljömässigt hållbara verksamheter. I dagsläget är det många bolag som ännu inte börjat rapportera taxonomiförenlighet. Eventuella preferenser har därför inverkan på vilka produkter som kan presenteras.

Punkterna 1–3 används för att fastställa dina hållbarhetspreferenser, antingen enskilt eller i kombination med varandra. Hållbarhetspreferenserna innebär restriktioner för vilka produkter din rådgivare kan presentera och rekommendera. Vid rådgivningstillfället finns det möjlighet för dig att göra avsteg från dina preferenser om du vill fokusera på andra önskemål.